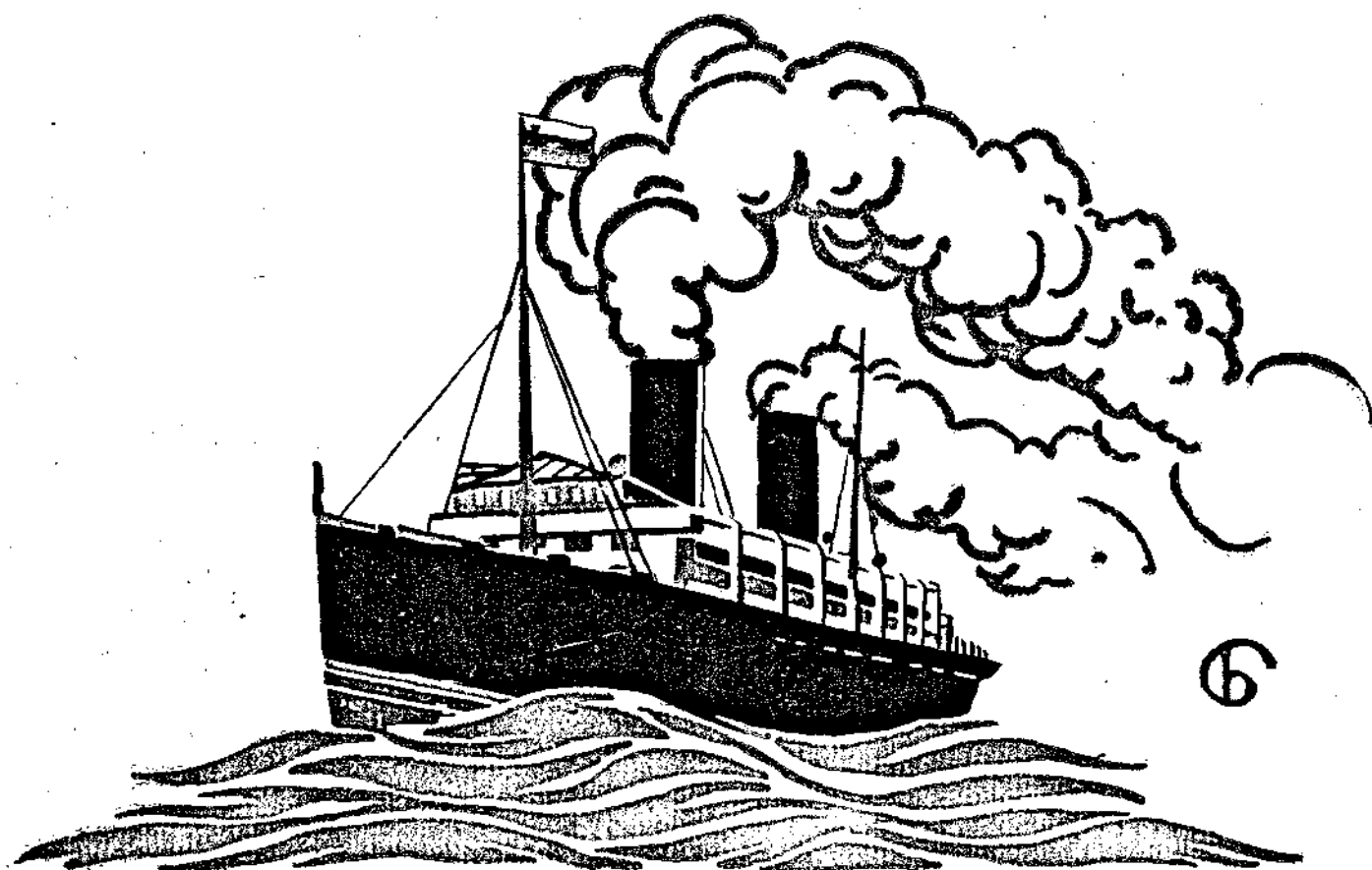

МОРСКИ СГОВОРЪ

ГОДИНА VII. БРОЙ 5
Варна, май, 1930.

УРЕЖДА КНИЖОВНО-ПРОСВѢТНИЯТЪ ОТДѢЛЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ
Главенъ редакторъ: САВА Н. ИВАНОВЪ
Редантори: ПРОФ. Я. АРНАУДОВЪ, Д-РЪ П. Д. СКОРЧЕВЪ, ЛАЛО ХРИСТОВЪ

ТЕЛЕФОНЪ 326

Строежъ на кораби и всички видове лодки като:
Моторни, рибарски, спортни, луксозни, платноходни и др.
 Строежъ, монтажъ и поправка на всѣкакви видове машини и инсталации.

СПЕЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ ЗА ЖЕЛѢЗНИ КОНСТРУКЦИИ,
 РЕЗЕРВУАРИ И ЕЛЕКТРОЖЕННИ ЗАВАРКИ

Гарантирана веща и прецизна работа при най-конкурентни цени

10-6

Произвежда първокачествени памучни прежди

Най-голяма издържливостъ, еднакво равни
 жици, най-износни цени — ето какво отли-
 чава българскитѣ прежди отъ чуждитѣ

Предпочитайте българското производство!

ТЪРСЕТЕ ПРЕЖДИТѢ „ЦАРЬ БОРИСЪ“

Продажба чрезъ генералнитѣ представители: Сузинъ и С-ие А. Д., София - Варна

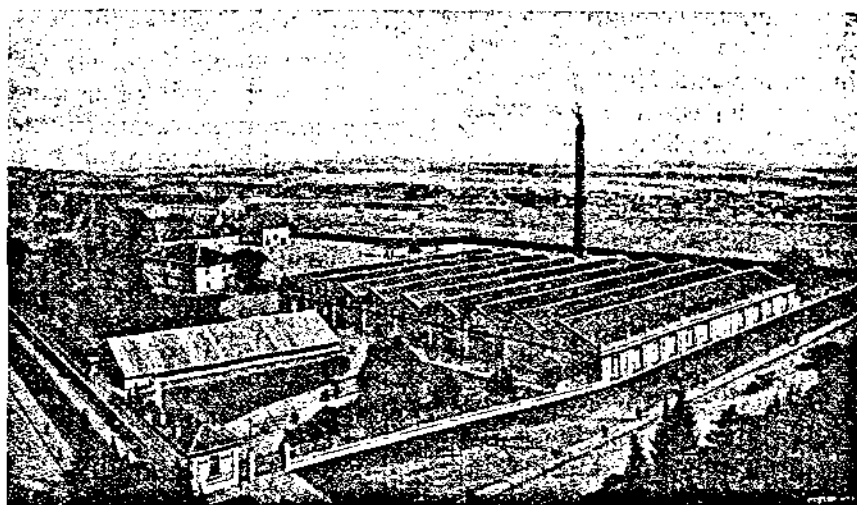
10-4

Българско цвекло
Български вжглища
Български превозъ
Български трудъ

ДАВАТЪ
МЪСТНА ЗАХАРЪ

КОНСУМИРАЙТЕ Я ПОВЕЧЕ, ЗАЩОТО ОТЪ НЕЯ
САМО ПОЛЗА ИМА, А ВРЕДА НИКАКВА!

10-4

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
„ПОСТОЯНСТВО“ — РУСЕ

Концесионирана фабрика за ленени, памучни,
копринени и полуютени издѣлия.

5-3

РЕЗУЛТАТЪТЪ ОТЪ НАШИЯ КОНКУРСЪ

ЗА НАПИСВАНЕ НА МОРСКИ РАЗКАЗЪ

ПРОТОКОЛЪ № 1

Въ заседанието си на 17 мартъ 1930 год. членоветъ на журито по конкурса, обявенъ отъ Българския народенъ Морски Сговоръ, за най-добъръ разказъ съ морски сюжетъ, а именно: Д-ръ Мих. Тиховъ, представителъ на писателския съюзъ, А. Каралийчевъ, представителъ на Министерството на нар. просвѣщение, Г. Славяновъ, Д. Тодоровъ и Вл. Николовъ, представители на Б. Н. М. С. разгледаха постъпилитъ 22 разкази и констатираха единодушно, че нито единъ отъ тѣхъ не притежава необходимитъ качества, за да бѣде награденъ съ първа премия. По тая причина първата премия отъ 3,000 остава свободна. Втората премия отъ 2,000 л., раздѣлена на две равни части, се отсѣжда за разказитъ „Врагове“ съ мото „Златнитъ мостове“ и „Обсадата на Несебъръ“ съ мото „Баликъ“, които разкази и по замисълъ и по художествено изпълнение заематъ първо мѣсто между полученитъ. Разказътъ „Врагове“ е написанъ живо, сюжетътъ му вълнува и държи читателя въ напрегнато състояние. Въ него е прокарана мисълта за нравствената висота на българина — готовъ винаги да се притече на помощъ, дори тогава, когато нуждаещиятъ се е неговъ врагъ. Художественитъ срѣдства, обаче, съ които „Врагове“ е изграденъ, сж твърде осѣждни, затова пкъ съдържа въ достатъченъ размѣръ елементитъ на морски разказъ. Повече поетична сила притежава „Обсадата на Несебъръ“, разказъ изплетенъ върху историческа канава, увлѣкателенъ и интересенъ за ония читатели, които обръщатъ очи къмъ виденията на родното минало. Но „Обсадата на Несебъръ“ не е морски разказъ. Морето, доколкото е дадено, е само декорация и то не е нито душа на разказа, нито сѣдба на героитъ му.

Журито препоръчва двата наградени разказа да се напечататъ въ сп. „Морски Сговоръ“, като се и хоноруватъ по установения редъ свѣрхъ наградата.

Сжщо се препоръчватъ за напечатване въ списанието и следнитъ разкази: „Морска дисциплина“ съ мото „Пилотъ“, „Игра на сѣдбата“ съ мото „Босфоровъ“ и „Срещу Никулденъ“ съ мото „Вѣтроходецъ“, — като само се хоноруватъ на общо основание. А разказитъ „Синоветъ на морето“ съ мото „Pontos Euxinos“ и „Лодкарътъ“ съ мото „Приливъ“ могатъ да бѣдатъ напечатани следъ сполучлива преработка.

Всички останали разкази: „Писмо отъ Черно море“ съ мото „Юнга“, „Нашето Черно море“ отъ Цончо Цоневъ, „Неведомиятъ“ съ мото „Морето и Дунава ще осигурятъ възвръщането на Добруджа“, „Моряшка психика“ съ мото „Морякъ“, „Царьтъ

на морето“ съ мото „Морска звезда“, „Разказъ за родното море“ отъ Ив. Д. Колушевъ, „Следъ смъртта“ отъ Ив. Дончевъ, „Буря“ отъ Г. Гуслинъ, „Пѣсенъта на раковинитъ“ съ мото „Теодоръ Перунъ“, „Фаръ“, „Капризътъ на морето“ отъ Велемиръ Георгиевъ, „Сѣдба“, „Чайка“ отъ Глория, „Край брѣга“ съ мото „Флагъ“ и „Морска душа“ съ мото „Вѣнко“ — сж съвършено слаби и затова се отхвърлятъ.

Членоветъ на журито препоръчватъ сжщо така на Г. У. Т., щото конкурсътъ за морски разказъ да бѣде въ най-близко време повторенъ, като единствената премия се увеличи на 5,000 лв.

Членове на журито: Г. Славяновъ, Д. Тодоровъ, Д-ръ М. Тиховъ, А. Каралийчевъ, Вл. Николовъ.

ПРОТОКОЛЪ № 2

Днесъ 25. мартъ 1930 година, избраната отъ Г. У. Т. на Българския Народенъ Морски Сговоръ комисия въ составъ: главния редакторъ С. Н. Ивановъ, професоръ Я. Арнаудовъ и секретаря П. Павловъ, се събра на заседание въ канцеларията на Г. У. Т. — Варна. Въ това заседание се отвориха пликоветъ, съдържащи имената и адреситъ на авторитъ на премиранитъ и одобренитъ за печатъ разкази, представени за литературния конкурсъ на Б. Н. М. С., съгласно протокола на журито отъ конкурса, съставенъ на 17. мартъ т. г. въ София, при което се установи следното:

- 1) на всѣки пликъ бѣше написано съответното мото;
- 2) пликоветъ бѣха здрави и не отваряни;
- 3) следъ като се разпечатаха пликоветъ, въ тѣхъ се оказаха следнитъ имена и адреси, отговарящи на съответното мото:

Kyрил Hristoff — Leipzig — Schleussig Seumerstr. 25 I — мото „Златнитъ мостове“.

Фани Попова-Мутафова — бул. „Витоша“ 98 — София — мото „Баликъ“.

Петъръ А. Шишковъ, ул. „Гладстонъ“ 24, София — мото „Вѣтроходецъ“.

Георги Караивановъ, ул. „Графъ Игнатиевъ“ 23, София — мото „Босфоровъ“.

Петъръ А. Шишковъ, ул. „Гладстонъ“ 24, София — мото „Вѣтроходъ“.

Дечо Ст. Поповъ, ул. „Московска“ 5, София — мото „Pontos Euxinos“.

Николай Орловъ бул. „Бъкстонъ“ 44, София — мото „Приливъ“.

Комисия: Гл. редакторъ Сава Н. Ивановъ, редакторъ Д-ръ Я. Арнаудовъ, секретаръ П. Павловъ.

Към морето и Дунава за напредък !

ГОДИНА VII. БРОЙ 5.
ВАРНА, май 1930 година

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ:
За България и за чужбина — 200 лева
УРЕЖДА КНИЖОВНО-ПРОСВѢТНИЯ ОТДѢЛЪ

Отдѣленъ брой 20 лева
Гл. редакторъ САВА Н. ИВАНОВЪ

НАШИЯТЪ КОНКУРСЪ ЗА НАПИСВАНЕ МОРСКИ РАЗКАЗЪ (Награденитѣ съ втора премия разкази *)

Кирилъ Христовъ

ВРАГОВЕ (Разказъ)

Когато голѣмиятъ пѣтнишки параходъ напусна Варненското пристанище, Черно море приличаше на току-що огладенъ съ горещо желѣзо копrienенъ платъ. А небето бѣ синьо и свѣтло, като очитѣ а нецѣлуната още руса девойка.

Нѣколко часа по-късно, когато на никѣде не се виждаше твърда линия на брѣгъ, черни като гжстѣ димъ облаци се сключиха въ тежъкъ сводъ, по който затрещѣ колесницата на свети Илия.

Буенъ вѣтъръ роши и скуби бѣлитѣ гриви на вълнитѣ. Параходътъ ту изпѣпля бавно къмъ върха на трептеща планина, ту стремително полетява въ пропасти. Който отъ пѣтницитѣ реши да си покаже носа на кувертата, бърза да се притули нѣкъде, да се улови здраво за нѣкой неподвиженъ предметъ и, следъ като се поозърне насамъ-натакъ, бѣга отдето е дошълъ.

Долу е съвсемъ друго. Тамъ се чувствува, че колкото и да сж побѣснѣли вълнитѣ, тѣ не могатъ току-така да си играятъ съ парахода — тая планина отъ желѣза.

Пѣтницитѣ спокойно си вечерятъ въ ресторана. Чашитѣ и приборитѣ, наистина, малко подскачатъ; но това повече забавлява, отколкото да плаши. Келнеритѣ сръчно разнасятъ супа, риба, бутилки евксиноградско вино, салата, сладко, кафе. Нахранилитѣ се пушатъ благоразположено. Въ салона е топло и приятно. Облаци ароматенъ димъ се кълбятъ къмъ тавана. Понѣкога откъмъ кувертата вѣтърътъ тласва вътре единъ човѣкъ заедно съ воя на стихията. Но щомъ вратата задъ него се затвори, бурята заглѣхва, като подъ сурдинка.

Приказкитѣ се въртятъ около „лошото време“. Но кой ти помислюва за нѣкаква опасностъ! У

всички владѣе чувството на пълна сигурностъ. Никой не се съмнява, че тоя голѣмъ и якъ параходъ ще стигне Цариградъ, като толкова пѣти. Може да става дума за нѣколко часа закъснение — нищо повече.

Рдиотелеграфистътъ предава нѣкои служебни известия и въ паузитѣ разговаря се шеговито съ своя помощникъ, застаналъ въ отворената врата на кабината. Но изведнѣжъ той трепва и скача отъ стола си.

S. O. S.!

Хора загиватъ нѣкъде недалечъ и молятъ за помощъ!

Помощникътъ се втурва, да запише името на кораба, що грози гибелъ, и предполагаемото му мѣстонахождение. Въ първия мигъ и двамата неволно се намръщватъ: единъ старъ търговски параходъ подъ знамето на най-вѣрла неприятелска държава. Хората на това прогнило корито отъ години предизвикватъ и правятъ скандали на всѣко българско пристанище. Но то нѣма въ случая никакво значение! На лицата отново се явява загриженостъ и тревога. Тѣ трѣбва да спасятъ погиващитѣ!

Телеграфистътъ записва трескаво:

„Желѣзнитѣ дъски на обшивката се разпарятъ. Тѣ пропускатъ повече вода, отколкото помпнитѣ могатъ да изхвърлятъ. Спасителнитѣ лодки сж разбити и вълнитѣ ги отнесоха. Отчаяно състояние. За колко часа бихте могли да ни застигнете? Спасете ни души!“(*)

Телеграфистътъ тича и предава известието на капитана. Тоя го прочита, безъ да мръдне ни единъ мускулъ на бронзовото му лице, кимва и отива при картитѣ. Тука бързо изчислява положението, което

*) По единодушното мнение на журито, първа премия не е дадена никому, а втората премия е раздѣлена между разказитѣ „Врагове“ и „Обсадата на Несебъръ“. Подробности по конкурса вижъ на предидущата страница.

*) „Save our souls!“ — S. O. S. — „Спасете ни души!“ — морски международенъ радиотелеграфенъ викъ за помощъ.

погиващият параходъ дава. Той трѣбва да установи по възможностъ най-скоро всички необходими данни.

Решението е тутакси взето. Откъсналъ погледъ отъ картата, капитанътъ го спира на компаса. И заповѣдва промѣна на курса подъ пълна пара.

На капитанското мостче и въ глѣбинитѣ на парахода се раздава звънъ.

Машинистътъ се взира въ своитѣ стрелки, хръдва рамене и дава усиленъ ходъ.

Параходътъ извива така рѣзко, че чинии, чаши, бутилки по маситѣ въ ресторана се изсипватъ на земята. Нѣкои жени се развивкатъ уплашени.

— Кърмчията е полудѣлъ! — казва единъ важенъ господинъ.

— Скъпо ще му струва тая шега! — отвѣрна неговътъ събеседникъ, дирейки въ политѣ си чашката конякъ, която току-що бѣха сложили предъ него.

Келнерътъ се навежда къмъ двамата сърдити господа и имъ пришепва нѣщо повѣрително.

Когато той отмина, новината завчасъ бѣ въ всички уста.

Отъ тоя мигъ на душитѣ на пътниците се приобщи същото напрежение, което бѣ дадено на машинитѣ.

Бързо слухове и факти така се обѣркаха, че никой не би могълъ да различи единтъ отъ другитѣ.

Пъргавъ офицеръ се приближава до капитана:

— Командниятъ мостъ току-що билъ разрушенъ отъ вълнитѣ. Погиващитѣ питатъ пакъ, за колко часа ще можемъ да ги застигнемъ.

Капитанътъ стиска между зѣбитѣ праздната си дуличка.

— Предайте имъ: не по-рано отъ два часа.

Радиотелеграфистътъ остава въ постоянна връзка съ застрашения отъ гибелъ параходъ.

Капитанътъ прави своитѣ разпореждания, организира спасението.

На търговския параходъ, за щастие, нѣма много хора. Две лодки ще бѣдатъ достатъчни.

Матрозитѣ сѣ строени. Първиятъ офицеръ пита, кои желаятъ да участвуватъ въ опасното предприятие. Отзоваватъ се всички! Той избира ония, които смѣта най-пригодни за задачата.

Времето минава ужасно бавно.

Между това вѣтрътъ бѣ почналъ да мѣни направлението си. Той сега блѣска отъ друга страна. Изненаданитѣ вълни сѣ като замаени. Бърка имъ се на волната игра.

Най-после параходътъ стига указаното мѣсто. Проекторътъ върти ту насамъ, ту нататъкъ снопове лѣчи. Никаква следа отъ погиващъ корабъ! Но радиостанцията продължава да е въ свръзка съ него! Нѣщо повече: сигналитѣ ставатъ по-силни. Очевидно, съвсемъ близо сѣ.

Сега се пушатъ ракети, съ надежда, че потъващиятъ параходъ ще ги забележи и ще отговори. Чакатъ напрегнато. Очевидно ония тамъ не могатъ да възпламенятъ своитѣ. Ала ето явяватъ по радиотелеграфа, че видѣли ракетитѣ — и въ каква именно посока отъ себе си. Тича въ това време и другъ: обажда, че се съзиратъ свѣтлинки. Той отива съ капитана на другия край на мостчето и му сочи нѣкъде.

Заплющъ вода върху вода. Нека. То още повече ще уталожѣ вълнитѣ. Но онова, което офицерътъ показваше на капитана, се загуби въ реснитѣ на дѣжда. Сега проекторътъ се обѣрна натамъ. Погиващиятъ параходъ се яви предъ очитѣ чакъ моряцитѣ като същи призракъ.

Шомъ се чу това, пътниците изпѣплаха до единъ на кувертата. Всѣки се залавя за каквото може. Забравятъ се всички други мисли и интереси. Студениятъ вѣтръ и дѣждътъ, който шибѣ лица и вратове като съ разплетени камшици, будятъ у тѣхъ чувството, че тѣ сѣ по-скоро участници въ спасението, не прости зрители. Колкото повече наближаватъ мѣстото на бедствието, толкова по-напрегнато се взиратъ очитѣ. Но тѣ често се обръщатъ и къмъ предната частъ на парахода, дето матрозитѣ приготвяватъ да спуснатъ спасителнитѣ лодки. Едни отъ пътниците се кръстятъ, други се разговарятъ възбудено, трети чакатъ въ напрегнато мълчание.

Капитанътъ дава презъ говорната трѣба заповѣдитѣ си на матрозитѣ съ спасителнитѣ лодки. Старшиятъ офицеръ маха въ отговоръ.

При рѣзка факелна свѣтина лодкитѣ се спущатъ, вълнитѣ ги грабватъ и бързо изчезватъ съ тѣхъ въ нощта. Пътниците все още се натискатъ на заградата и се взиратъ нататъкъ.

На командния мостъ офицеритѣ сѣ заети да направляватъ така парахода, щото той да служи като заветъ на спасителнитѣ лодки. За пътниците не остава нищо друго, освенъ да гледатъ и да се мъчатъ да разбератъ онова, което се върши предъ очитѣ имъ.

Времето пълзи като охлювъ. У всички постепенно се появява чувството на загубена битка. Все пакъ никой не напуца мѣстото си.

Но какво сѣ развивали татъкъ?

Проекторътъ се навежда и всички виждатъ дветѣ спасителни лодки на нѣколко стотинѣ метра отъ парахода. Подскачатъ като орѣхови черупки.

Треперещи отъ вълнение, зрителитѣ избухватъ въ безпаметно „Ура!“ — макаръ още да се не знае, какъ ще ги изтеглятъ на борда.

То наистина не бѣ лесна работа. На нѣколко пъти лодкитѣ едва не бидоха хрѣснати въ желѣзния хълбокъ на парахода. Но най-после увисватъ, закачени на по две яки куки. Тѣ бѣха бързо-бързо изтеглени на такива височина, че вълнитѣ не можаха нищо повече да имъ сторятъ; само ги джасаха като люлки.

Спасители и спасени скачатъ единъ презъ другъ на парахода. Тѣ цѣли лѣщятъ, като че сѣ отъ японски бронзи. Нѣкои отъ изтрѣгнатитѣ изъ ноктетѣ на смъртта сѣ тѣй изтошени, щото едвамъ си вдачатъ нозетѣ. Тѣхнитѣ спасители ги подкрепятъ братски подъ мишицитѣ. Всички бързатъ долу, на топло.

Деньтъ мѣтно блѣде. Отъ небето, все още черно като пушекъ, падатъ цѣли стълбове вода върху шеметнитѣ вълни.

Макаръ освободени отъ своето напрежение, никой отъ пътниците не отива да спи. Тѣ се събиратъ на групи въ салона и говорятъ все още възбудени.

Старшиятъ офицеръ прави своя докладъ на капитана. Тоя му подава ръка и сърдечно стиска неговата. Въ това има толкова изразъ, колкото никой думи не съдържѣ.

Капитанътъ дава заповѣдь, да се поеме пакъ стария курсъ.

Офицерътъ отива въ своята кабина, да поспи малко.

Постепенно всички се успокояватъ и отдѣхватъ. Спасенитѣ спятъ дълбокъ благодатенъ сънъ.

Но бурята още не се е улегнала и за капитана нѣма отдихъ. Той ходи насамъ-нататъкъ по своето мостче, захапалъ праздната си дуличка.

Фани Попова-Мутафова

ОБСАДАТА НА НЕСЕБЪРЪ

На Е. БАГРЯНА

Всѣка вечерь синѣтъ на Несебърския властель слизаше едритѣ каменни стѣпала, които се спу-
скаха отъ западната кула на крепостѣта къмъ мо-
рето и седнахъ възъ нѣкоя скала, срѣдъ равния
плѣсъкъ на заобикалящитѣ го вълни, дълго оста-
ваше тѣженъ и безмѣлвенъ, съ погледъ впитъ въ
далечния, остро изрѣзанъ върху хоризонта носъ
на Емона, докато мракъ забулваше питашия му
взоръ и безнадеждна неизвестностъ засѣнваше
младежкия блѣсъкъ на синитѣ му очи. Това ста-
ваше редовно всѣка вечерь, отъ она чуденъ неза-
бравимъ день насамъ, когато деспотъ Добротица,
могъщиятъ владѣтель на Понтийското крайбрѣ-
жие, бѣ посетилъ съ величието и блѣсъка на всич-
китѣ си галери и триреми своя покоренъ подвласт-
никъ Семиръ, властель на Несебъръ. Собствено
властелѣтъ на Несебъръ се подчиняваше еднакво
на царя си — благовѣрния Търновски вѣнце-
носецъ Иоанъ-Александъръ и на неговия всеи-
сленъ феодалъ Добротица — господарѣтъ на Кала-
церка, Галата, Козякъ и Емона.

Презъ пролѣтъта на 1363 лѣто, Добротица
прати вѣсть, че тази година морскитѣ тържества и
надпреварвания ще станатъ въ Несебъръ. И въ
една ясна, безоблачна сутринъ откъмъ Емона,
тамъ, при раздѣла на небето и водата, се появиха
безчетъ дребни, тъмни точки, които всѣки мигъ
нарастваха все повече и повече, и когато набли-
жиха легналия срѣдъ морето Несебъръ, сякашъ
гора отъ мачти и платна затъмни слънцето.

Споменѣтъ за този день не можеше да изчезне
отъ паметѣта на младия Огнянъ, единствениятъ
синъ на властеля Семиръ.

Защото срѣдъ плуценето на прѣпорцитѣ,
които се развѣваха върху златоукрасенитѣ носове
на триремитѣ и галеритѣ, срѣдъ издутитѣ отъ вѣ-
търа сѣжнобѣли криле на платноходитѣ, срѣдъ
блѣсъка на орѣжията, тържественитѣ звуци на
сребърнитѣ тропети и неспирния звѣнъ на мно-
гобройнитѣ Несебърски черкви, младиятъ мо-
мѣкъ бѣ видѣлъ само едно чудно видение — нѣ-
каква девойка съ дълги черни плитки, пристегнати
на челото съ златна кордела, нагиздена съ бледо-
синя туника и пѣстровезани обувки. До нея стоеше
високъ момѣкъ въ блестяща ризница, плетена отъ
ситни сребърни халки. На раменетѣ му се вѣеше
алена мантия.

— Коя е тази хубавица? — попита младиятъ
Огнянъ одного отъ робитѣ, които въртѣха веслата
на деспотската галера, която го отвеждаше къмъ
високитѣ гости.

— Това сѣ синѣтъ и дѣщерята на деспотъ До-
бротица — отвърна робѣтъ — това сѣ Иванко и
Мира, внуцитѣ на стария архонтъ Баликъ.

Въ сѣщото време прекрасната Мира посочила
съ прѣстъ непознатия младежъ, който се качвалъ
по изплетената отъ вѣжета стѣлба на тѣхната
трирема, и замаяна отъ мѣжествената хубостъ на
това русо, потъмнѣло отъ морскитѣ вѣтрове лице
— попитала:

— Кой е този?

— Синѣтъ на Несебърския властель — се оба-
дилъ угодливъ прислужникъ.

Но докато Мира не можела да откъсне зача-
рованъ възоръ отъ яснынитѣ зеници на непозна-
тия, братъ ѝ, едва забележимо, сбърчилъ вежди,
пораженъ отъ смѣлата красота на гордо пристѣп-
ващия къмъ тѣхъ младежъ. Защото Мира била

обещана на графа Коррадо далле Карчери, име-
нитѣ благородникъ изъ Верона.

Деньтъ на праздненството изминалъ хубавъ
и невѣроятенъ като сѣнь. Нито едно облаче не за-
сѣнило ведрата яснота на небето, нито една гѣнка
не начупила равната прозрачностъ на морето. Цѣ-
лото население на Несебъръ се струпало по брѣ-
говетѣ и съ радостни приветствия и пѣсни до
късна вечерь чувствувало надпреварванията на три-
ремитѣ и плувцитѣ. Тритѣ главни порти на кре-
постѣта гѣмжали отъ пѣстра, шумна навалица.
Туземцитѣ слизали къмъ морето и съ леки ладии
отивали до пишно украсенитѣ съ цвѣта и прѣпор-
ци галери, а моряцитѣ на Добротица — снажни,
обрулени отъ слънцето мѣже, пристѣпяха съ лю-
бопытство и набожно смирение въ града на много-
бройнитѣ черкви.

Когато свѣтлинитѣ на боринитѣ затрепѣли,
като огнени цвѣта въ потъмнѣлитѣ води, корабитѣ
на деспотъ Добротица бавно отплували назадъ
къмъ Калацерка и отнесли завиная съ себе си
сърдцето на единъ младъ момѣкъ съ ясныни
зеници.

Отъ тогава, всѣка вечерь Огнянъ слизаше по
голѣмитѣ каменни стѣпала, които отвеждаха отъ
западната порта къмъ морето и дълго оставаше
загледанъ въ острия носъ на Емона, докато по-
следнитѣ златни отражения на залѣза угасваха въ
поблѣднѣлата водна ширъ и хладниятъ солень
вѣтъръ разнасяше срѣдъ тѣжната тишина на
здрача призива на Несебърскитѣ камбани.

Нѣмаше надежда за младия Огнянъ. Защото
вече два пѣти баща му бѣ прашалъ сватовици
до всеилния Добротица и два пѣти владѣтелѣтъ
на Понта бѣ отвърщалъ съ благовидни уклончиви
отговори. А вече рибари откъмъ Козякъ носѣха
вести, че въ Калацерка се готви сватба невиджана
и нечувана и че графъ Коррадо далле Карчери
билъ вече трѣгналъ отъ Верона, презъ Синѣто
море за Черноето.

За какво се надѣваше младиятъ Огнянъ?
Какво искаше? Какво очакваше? Никой не знаеше.
Той най-малко отъ всички. Само безумниятъ куп-
нежъ на сърдцето му смѣтно ловѣше въ мрака на
отчаянието бледи искри на невѣзможни надежди.

Затова презъ една свѣтла нощъ, когато злат-
ниятъ дѣждъ на месеца трепѣше по затихналата
бездна, Огнянъ не помисли, че сънува, като зърна
въ далечината тъмния силуетъ на една ладия,
която леко и безшумно порѣше улегналитѣ вълни.

Обзетъ отъ чудно, необяснимо вълнение, Ог-
нянъ скочи правъ и размаха кърпа. А сърдцето
му, притиснато отъ луда радостъ, глухо биеше —
това, това е, което очаквашъ . . .

Като призракъ се бѣлѣеше въ тъмната ладия
стройната осанка на Мира. Смѣтно уморена, съ
последни сили девойката натискаше тежкитѣ весла
и търѣше мѣсто за пристанъ.

— Мира! — отекна въ дълбоката тишина
единъ ликуващъ гласъ — Мира!

И Огнянъ нагази съ дрехи въ тъмната вода,
следъ това, когато тя достигна до брадата му, пре-
плува разстоянието до ладията, скочи въ нея и по-
разенъ отъ подвига на девойката, разтреперанъ
отъ неземна радостъ, колѣннич, прекръсти се и съ
високъ гласъ въздаде хвалебствия на свети То-
дора, света Петка и свети Ивана Морски. Следъ
това, съ безкрайна нѣжностъ и страхопочитание,

като се мъчеше да замъни и вроденото изящество на западните рицари съ искрена почитъ и проста сърдечностъ, той се наведе леко, улови края на туниката на девойката и го цѣлуна — сякашъ светиня.

Още на следната сутринъ, деспотъ Добротица пристигна съ трирема да прибере дъщеря си. Твърде късно монахинитъ на светата обителъ при Емона му бѣха съобщили за изчезването на високопоставената имъ възпитаница. Но презъ нощта властелтъ Семиръ бѣ благословилъ брака на сина си съ хубавата Мира.

Добротица си замъна сърдитъ и огорченъ, съ клетва на уста, че никога вече кракътъ му нѣма да стѣпи въ Несебъръ — ни за добро, ни за зло. Тогава властелтъ Семиръ изпрати находници съ писма и дарове до царъ Иоанъ-Александъръ и не призна властта на Добротица надъ себе си. Съ това разривътъ между най-силния и най-гордия отъ феодалитъ на българския царъ стана окончателенъ и непоправимъ.

Така се ожениха Огнянъ и Мира. И по цѣлото Черноморие, по цѣлата Мизия и Долна-Земя, цѣвнаха лѣсни за тѣхната чудна любовъ.

*
* *

Нѣкои го нарекоха поличба, други наказание, а то бѣ, може би, само изпитание.

Три недѣли следъ сватбата на Огнянъ и Мира, византийскиятъ императоръ Иоанъ V Палеологъ откри бранъ на българския царъ и го нападна по море. Следъ жестока битка, Анхвало падна въ ръцетъ на ромеитъ. Следъ него идѣше редътъ на Несебъръ. Иоанъ потегли съ огромна войска, тридесетъ кораба, десетъ катапулти, десетъ балисти, две винен и обсади града по море и суша.

Яки бѣха стенитъ на Несебъръ, но още по-яки и безстрашни бѣха сърдцата на защитницитъ му. День и нощъ отъ високитъ каменни кули, войници хвърляха дъждъ отъ стрели, копия и гръцки огньове възъ ромейскитъ кораби, които напраздно се опитваха да доближатъ крепостнитъ стени. Презъ една беззвездна нощъ двама смѣли момци тайно напуснаха сухоземната порта и, закрилени отъ мрака, незабелязано се промъкнаха до ромейскитъ кораби. Тамъ тѣ успѣха да подпалятъ три отъ най-големитъ триреми. При четвъртата ги заловиха, извадиха имъ очитъ и ги пуснаха да си отидатъ, за урокъ и назидание на обсаденитъ.

Никога храбритъ Несебърци нѣмаше да помислятъ да предадатъ орловото си гнѣздо, ако не се бѣше появилъ врагъ по-страшенъ и по-опасенъ отъ всички ромейски земни и морски войски.

Жаждата.

Защото Несебъръ нѣмаше вода.

За да получатъ вода, туземцитъ трѣбваше да преминатъ дългия тѣсенъ провлакъ, който съединява острова съ сушата, и съ мулета и катѣри да отидатъ при двата единствени кладенеца, които отстояха на около три поприща отъ града, за да напълнятъ съ вода коженитъ мѣхове.

Първото нѣщо, което сториха ромеитъ, бѣ да преградятъ пътя на Несебърци за кладенцитъ. Всичко може да изтърпятъ — си казваха тѣ — и гладъ и моръ. Но жаждата — не. Все нѣкога запаситъ въ дълбокитъ каменни водохранилища щѣха да се свършатъ. И тогава Несебъръ щѣше да бѣде тѣхенъ.

Единствената надежда на българитъ бѣ помощта на царъ Иоанъ-Александъръ. Да нападне ромеитъ въ гърба и да ги прогони, докато и по-

следната капка животоносна влага не е престъхнала въ жаднитъ имъ устни.

А царъ Иоанъ-Александъръ се бавѣше. Гончин и находници обикаляха цѣлото Загоре, съ мъжка събираха разпилѣнитъ царски войски и търсѣха скѣпо платени турски наемници. Кой се бѣ надѣвалъ на тази внезапна, измамническа бранъ? Зле се отплащаше Иоанъ Палеологъ на българитъ, за подкрепата, която му бѣха дали въ борбата срещу узурпатора Кантакузинъ. Но на ромей можеше ли да се вѣрва?

Никога по-горещо лѣто не бѣ се спускало надъ Черноморието. Нито едно облаче не се мѣркаше по безстрастно спокойната чистота на небето. Слънцето безжалостно напичаше скалистия островъ и дебелата каменна ограда на крепостта, сякашъ свиваше въ огненъ обрѣжъ обречения градъ.

Десетъ дни вече траеше жестоката обсада. А дълбокитъ водохранилища бавно изпразваха скѣпоценната течностъ. Всѣка капка вода ставаше по-ценна отъ най-скѣпия елмазъ.

И хора съ настрѣхналъ взоръ и подивѣли лица се лутаха като сѣнки изъ душнитъ си дървени къщи — и дълбоко въ душитъ имъ почваше вече да зрѣе мисль за измѣна и смъртъ.

Въ дома на властела Семиръ мъжката се понасяше най-тежко. Защото тамъ никой нѣмаше смѣлостта да се оплаква.

— Ще държимъ докрай, или ще измремъ всички! — бѣ казалъ гордиятъ властелъ — но Несебъръ нѣма да се предаде съ позоръ.

Ромеитъ вече бѣха престанали да нападатъ непристъпнитъ кули. Тѣ знаеха съвсемъ добре, че другъ врагъ, много по-могъщъ и по-опасенъ работи вътрѣ, задъ крепостнитъ стени вмѣсто тѣхъ, и самъ, безъ кръвъ, ще имъ отвори тежкитъ желѣзни порти, позеленѣли и мѣхести отъ неспирната ласка на морето.

*
Петнадесети день.

Отъ двадесетъ и четири часа Несебърци вече не сѣ пили вода.

Като тъменъ, буреносенъ облакъ висне тежко униние надъ заключения градъ. Най-вѣрнитъ стражи денонощно караулятъ около крепостнитъ порти, за да не би случаенъ измѣнникъ да провали великото търпение и великата мъжка на останалитъ.

Улицитъ на Несебъръ сѣ глухи и пуси. Само усилена охрана се тѣли край Митрополитската черква. Тамъ се пази последното водохранилище. Въ него има вода само за стражитъ, децата, болнитъ и кърмачкитъ.

Такава е заповѣдта на властела.

Отъ време на време плаха сѣнка се промъква и поднася бакърено тасче за нѣколко капки животь.

А другитъ търпятъ, защото знаятъ, че вече цѣлъ день и цѣла нощъ властелтъ, синътъ му и снаха му, не сѣ слагали капка вода въ уста.

Понѣкога изъ пуститъ улици се мѣрка едрата висока осанка на стария властелъ. Съ царствена походка, облѣченъ въ тънмораво рухо и висока, островърха кожена шапка, той бавно се разхожда надлъжъ и наширь изъ малкото си владение. Съ думи и примѣръ той разнася утѣха, влива бодростъ, настрѣчава. И моли за търпение. Още нѣколко дни. Още нѣколко часа.

И всѣки, който види това бледо, строго, осияно отъ съдържано величие лице, потръпва въ почтительна покорностъ, и за мигъ забравя пламтящия

зной, който разкъсва гърдите, пресушава гърлото, натежава езика.

А надвечер камбаните на Несебър забиват всички едновременно — съвсем тихо и тъжно. Тогава стотици пожълтели лица плъзват из сънните улички и съ немощни стъпки се залюлват към многобройните черквици, смътно блещукащи въ мрака. Там те падат на колѣне и срѣд трептящите пламъчета на свѣтитѣ и дима на тамяна, дълго се молят Богу и свети Ивану за капка дъждъ.

На шестнадесетия день стадо бѣли облаци се появи въ далечината откъм Созополъ. Горещината бѣ станала тежка и непоносима. Нѣмаше никакво съмнение — щѣше да завали. Обезумѣли отъ радост Несебърци извадиха на улиците всичките си сѣдове и зачакаха съ стиснато сърдце. Къмъ пладне почти цѣлото небе се забули и нѣколко тежки тъмносиви облаци надвиснаха надъ острова. Но къмъ петия часъ следъ пладне, духна остър вѣтеръ и съ неизмѣримо отчаяние обсадените видѣха какъ той бавно помете небето и прогони разрѣдилите се облаци къмъ Емона. Въ далечината блѣснаха свѣтканици. Изплашените чайки съ остри викове се прибраха въ гнѣздата си, върху покривите на къщите. Но благодатниятъ дъждъ не падна.

Тогава сякашъ избухна безумие. Порои отъ хора се стекоха къмъ палата на властела и съ дигнати юмруци се закахиха, че ще насилатъ крепостните порти. Нѣкои разкъсваха ризите си и съ яростни вопли се простнаха на земята. Други дигнаха децата си високо къмъ прозорците на господарския домъ и почнаха да вятъ като животни.

Прозорецътъ на палата бавно се отвори.

Задъ него се яви изпитото, измъчено лице на стария властель Семиръ. Неземенъ и безстрастенъ като икона.

Юмруците паднаха. Само нѣколко пресипнали вика изсочиха отъ пресъхналите гърла на две-три жени. Следъ това всичко утихна. Сякашъ замръ.

— Мира е на смъртенъ одъръ — каза тихо той, но всички доловиха страшната тѣга, която трептѣше въ гласа му и изтрѣпнаха.

Още по-дълбока тишина легна въ пърлещия въздухъ.

Тогава една жена бавно пристѣпи и дигна нагоре тасчето си — изпито дополовина.

— Вземи го, отче. Отстъпямъ го за нея . . .

Радостенъ лъчъ разведри лицето на властела. Единъ стотникъ слѣзе и пое скъпоценния сѣдъ. Животътъ на Мира бѣ спасенъ за още нѣколко часа. Но тѣлпата не си спазоти. Като покорно стадо, мъже, жени, деца, се сгушиха край стени на властелския домъ — сякашъ видѣтъ на чуждата мъжа можеше да приспи за мигъ тѣхното собствено страдание.

А вътре двама души се ломѣха въ жестоко, непоносимо изпитание. Башата и синътъ. Предъ очите имъ бавно гаснѣше свиданиятъ животъ на Мира.

И тѣ не можеха нищо да сторятъ.

*

Седемнадесети день. Въ цѣлия островъ нѣма вече капка вода. Всѣки чувствува, че още мигъ и нѣщо ще стане. И все пакъ нищо не става. Очитъ на всички сѣ впити въ прозорците на властелския домъ. Отъ тамъ чакатъ знака. Докато Огнянъ търпи, докато Мира търпи — всички ще търпятъ. Юначенъ народъ, коравъ народъ сѣ Несебърци.

А вътре, въ обширната полутъмна стая, Мира лежи бледа и неподвижна като безплътно изваяние. Страшната мъжа на първите дни е вече преминала. Нѣкаква кротка дрѣмка я унася въ чудни сънища. Подъ затворените и клепки се нижатъ примамливи видения: сребристосини водопади пѣнатъ искрящите си води, бистри, студени като ледъ извори ромонятъ край ушите ѝ, покали пълни съ прохладни пития бѣгло се докосватъ до изгорѣлите ѝ устни . . . Скрилѣ лице въ дългите ѝ разплетени коси, Огнянъ съ затаенъ ужасъ слуша несвързаните слова на бълнуващата. А долу вече се разнасятъ първите писъци на гладни младенци, които напраздно дърпатъ пресъхналата грѣдь на майка си. Отъ време на време нечовѣшки стонове и гнѣвни възклицания като смътенъ шумъ на разбунено море глухо се издигатъ нагоре, и пакъ бавно заглъхватъ. Желѣзната порта на палата потреперва отъ удара на нѣколко чифта свити юмруци, и широкиятъ ясенъ звукъ зловещо прокънтява изъ голѣмите праздни стаи като първа прокоба за страшното, което иде. Най-сетне Огнянъ не може да издържи.

Той съ мъжа се изправя на треперещите си крака и съ залитащи стѣпки се отправя къмъ стаята на баша си.

Гордиятъ старецъ седи самъ и безмълвенъ въ широкото си джово кресло, съ лакътъ подпирѣнъ върху облегалото му и погледъ неизмѣнно впитъ въ една точка на стената. Хлѣтналите му бузи сѣ получили цѣлта на прѣстѣта. Носътъ му се е изострилъ. Само очите му блещукатъ въ сухъ трескавъ пламъкъ. Като съгледа сина си, той извърна глава въ страни.

— Татко! Не мога . . . Ще отворя портите. Чуи долу какъ реве тѣлпата . . .

— Преди да отворишъ портите най-напредъ трѣбва да минешъ презъ мъртвото ми тѣло. Чулъ ли си до сега нѣкой отъ Семировския родъ да се е предавалъ? Махни се!

— Н всѣки мигъ тѣлпата може да разбие крепостните порти. Защо да чакаме, когато нѣма вече никаква надежда? Поне да спасиме Мира . . .

— Азъ не мога да дамъ първи знакъ за предаване. Докато народътъ търпи и ние ще търпимъ! А освенъ това, ако убѣгнемъ жадната смъртъ, нѣма да се спасимъ отъ ножа на роментѣ. Нека поне да умремъ съ честъ.

— Но тѣ ще пощадятъ Мира! Тѣ ще пощадятъ дъщерята на Добротица. Нали знаешъ, че деспотътъ е подчиненъ на Цариградския патриархъ?

— Да. Но нѣма да пощадятъ моя градъ. И Несебъръ като Анхиало ще мине подъ огънь и ножъ . . . Докато има единъ живъ човѣкъ въ Несебъръ — градътъ нѣма да се предаде. Нека роментѣ взематъ единъ градъ съ мъртавци!

Момъкътъ изтрѣпна и отчаяно възкликна:

— Но народътъ нѣма да издържи!

— Ще издържи! Моните стражи нѣма да ми измѣнятъ.

Огнянъ поклати глава и въздѣхна.

— Не трѣбваше да сърдишъ деспота. Може би той щѣше да прости за Мира, но обидата, която му нанесе като отхвърли властта му, той нѣма никога да прости. Упоритъ човѣкъ е Добротица . . .

— Азъ съмъ по-упоритъ.

Сякашъ свѣтътъ се завъртъ предъ очите на младия човѣкъ. Той падна на колѣне предъ баша си.

— Но Мира ще умре! Разбирашъ ли? Мира ще умре!

Старият обори глава и нищо не отвърна. Тогава Огнянъ скочи правъ, като че тласнатъ отъ победима сила.

— Ще отворя портитѣ!

Башата бавно дигна взоръ, изгледа го дълго и пронизително, следъ това каза:

— Върви... Но въ сѣщия мигъ тази кама ще се забие въ сърдцето ми.

И стариятъ властелъ погали съ ръка дръжката отъ слонова костъ на камата, която тихо свѣткаше между кадифенитѣ дипли на рухото му.

Огнянъ стисна съ две ръце слѣпитѣ си очи. Не бѣше ли вече обезумѣлъ? И му се поиска да извика — Вържете ме! Сложете тежки вериги на ръцетѣ и краката ми! За да не извърша нѣщо не-поправимо... Нима въ моитѣ жили не тече сѣщо кръвта на Семировския родъ?

Съ дълбокъ стонъ той напусна стаята на баща си и като несвѣстенъ се залута изъ къщи. А жаждата съ жестоки прѣсти разкъсваше вътрешноститѣ му, стискаше въ плamtящъ обръчъ гърлото му, сушеше устата му. Черни кръгове се виеха предъ очитѣ му. Като пребито животно той се довлѣче до стаята на жена си.

Мира лежеше все тъй неподвижно, както и порано. Дълбокиятъ унесъ сякашъ я бѣ отвелъ вече крачка по-близо до небитието. Изтърпналь Огнянъ се наведе надъ нея и се вслуша съ свито сърдце.

Мира не дишаше вече.

Задъ него се мѣрна нѣкаква тъмна, дребна фигура и единъ женски, старчески гласъ жаловно прошепна:

— Умира...

Огнянъ се дръпна назадъ, като че нѣкой внезапно го бѣ ударилъ по челото. Погледна леля си, не я позна и завика като безуменъ:

— Не е вѣрно! Не е вѣрно!

Следъ това улови жена си за ръцетѣ и я призова съ страшенъ нечовѣшки гласъ. Мира бавно отвори очи, погледна го — взорътъ ѝ не бѣше вече отъ този свѣтъ — и пакъ ги затвори.

Тогава той падна на колѣне, разкъса туниката си и високо призова Бога. Призова този, когото всички търсимъ, когато слабитѣ ни човѣшки сили ни изоставятъ.

И обрече да построи три черкви — изградени отъ най-сѣлпъ камъкъ, обковани съ сребро и злато, изпѣстрени съ бисеръ и сафири — ако Господъ стори чудо и спаси Мира. Три черкви — най-хубавитѣ на свѣта.

А вънъ ревътъ на тълпата се смѣсваше съ дивия кикотъ на чайкитѣ. Все по-силно взеха да отекватъ удари върху желѣзната порта на палата. Огнянъ надникна отъ прозореца и хиляди юмруци се насочиха къмъ него. Той се извърна още веднѣжъ. Мира лежеше все тъй неподвижно. Сякашъ го обзе безумие. Той изтича по широкитѣ мраморни стълби, изкочи на пѣтя и се спусна къмъ главната крепостна порта. Следъ него се струпа навалица отъ хора съ страшни лица, рзчорлени коси, размахващи дългитѣ си костеливи ръце въ безумни и безполезни закани.

Предъ главната порта стражитѣ съ мъжа отблѣсваха тълпитѣ, които въоръжени съ пелки и лопати искаха да нахлуятъ въ крепостта. Появяването на Огняна ги раздражни още повече. Това не бѣха вече хора, а диви звѣрове. Нѣкои отъ тѣхъ се търкаляха изъ прашнитѣ улички и ровѣха съ нокти земята. Двама-трима младежи съ дигнати ками и разкривени отъ злоба лица се хвърлиха срещу сина на властела.

— Заповѣдай на стражитѣ да отворятъ портитѣ!

Огнянъ разкри спокойно дрехата надъ гърдитѣ си и каза:

— Ето. Убийте ме... Азъ това желая...

Наистина, съ своята смъртъ той се надѣваше да ускори това, което неминуемо щѣше да се случи. И кой знае? Може би и да спаси Мира...

Изплашени младежитѣ отпуснаха ръце и се отдръпнаха назадъ.

За последенъ пътъ Огнянъ се качи на кулата, за да обгърне съ взоръ безпредѣлната ширъ на родното море. Защото въ мига, когато портитѣ на Несебъръ щѣха да се отворятъ на врага, въ позорно предаване, въ този мигъ не само сърдцето на гордия Несебърски властелъ щѣше да престане да бие. Но и това на сина му.

Родътъ на Семировци не се прекланяше никому...

Страшна болка сви сърдцето на момъка. Тѣй хубавъ бѣ Несебъръ и тѣй свиденъ за предаване на врага. Отъ три страни го блискаха морскитѣ вълни, ту съ нѣжна ласка, ту въ буйна прегръдка. Колко пъти вечеръ, на връщане отъ риболовъ, съ неугасимъ възторгъ той бѣ съзерцавалъ тъмната му снага просната срѣдъ водитѣ. А сега на западъ, тамъ при стройнитѣ вѣтърни мелници, златнитѣ пѣсѣчни дюни и китни лозя се бѣлѣеше вражески станъ... Огнянъ извърна глава и устреми очи къмъ ромейскитѣ кораби, които бавно и лениво се люлѣеха върху заспалитѣ води. Морето бѣ призрачно-синьо. Дълги жълтеникави бразди се виеха на равни разстояния една отъ друга, като змии отъ слънце. Въ далечината тънка бѣла ивица раздѣляше небето отъ морето.

Изведнѣжъ Огнянъ впи острия си взоръ на морякъ къмъ северъ. Тамъ откъмъ Емона се появила безчетъ дребни, черни точици, които всѣки мигъ ставаха все по-голѣми и по-голѣми...

Корабитѣ на Добротица!

А откъмъ югъ като тъмна мъгла се зададе войската на царъ Йоанъ-Александъръ.

Смѣтна глъчка, като бръмчене на оси, се надигна отъ ромейския станъ. Съ отчаяна скоростъ корабитѣ имъ загребаха къмъ Емона, за да се срещнатъ съ Добротица въ открито море.

Отъ всички кули екнаха звуци отъ трѣби...

Нѣкаква неизмѣрима слабостъ полази по житѣ на младия Огнянъ.

Сякашъ тъмна мрежа падна предъ очитѣ му, той поиска да извика, да се спусне надолу по тѣсната извита дървена стълбичка, ръката му бавно се дигна нагоре, следъ това внезапно се отпусна и той рухна върху каменния подъ на кулата.

Не мина дълго време и три нови черкви издигнаха гиздави снаги край другитѣ многобройни молитвени домове на Несебъръ.

Една въ срѣдата на острова — и я нарекоха на светия Арахангелъ.

Друга въ южната часть — и я нарекоха на Спасителя Исуса Христа.

А третата построи я до самия пристанъ — и нѣмаше по-хубава отъ нея на свѣта. Това бѣ цѣла дантела отъ червени плочки и свѣтълъ камъкъ. Обрекоха я на свети Иванъ.

Тамъ до късна старостъ Огнянъ и Мира всѣки празникъ благодарѣха Богу за великата му милостъ.

*

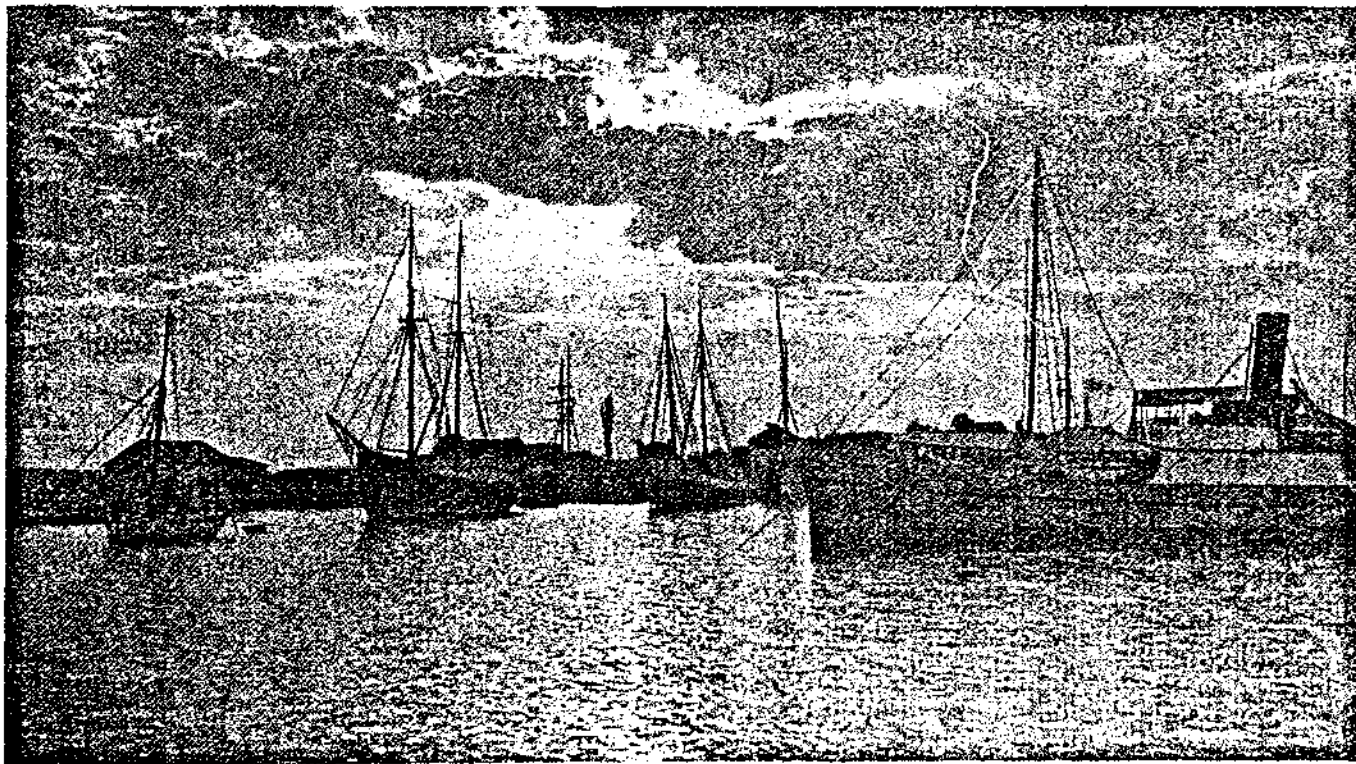
Понѣкога въ късна лунна нощъ, замечтани странници се лутатъ изъ кривитѣ тѣсни улички на древния Несебъръ, заглеждатъ се въ многоброй-

нитъ развалини на старинни прекрасни черкви, страхотно оголили тъмнитъ си зѣйнади стени въ равния блѣсъкъ на звездното небе, слизатъ по едритъ каменни стѣпала на останки отъ крепостна бойница — чакъ до тъмнитъ вълни, които съ тихъ плѣсъкъ леко се ронятъ въ краката имъ — и дълго чакатъ въ романтиченъ унесъ да слѣзе отъ каменната бойница плаха сѣнка на древенъ воинъ. Следъ това отново се залутватъ изъ тѣснитъ криви улици, съ изрѣзани въ остри жгли сѣнки, трепватъ при внезапния остъръ смѣхъ на чайкитъ, или дълго се вслушватъ въ проточения имъ хленчъ на болно

дете, надничатъ въ низкитъ дървени кѣшички, задъ прозорцитъ на които кандилата трептятъ въ странни сѣнки по плътно затворенитъ бѣли перденца — и само понѣкога нѣкой тихо прошепва: Защо ли е трѣбвало въ такъвъ малкъ островъ да се строятъ толкова много черкви . . .

Никой не отвръща. Само съ тъга си спомня още колко малко дни му оставатъ да прекара въ приказната Месемврия.

А Черно море трепти окжпано въ мириади сребърни искри и диша лѣха на вѣковетъ . . .

ЕДИНЪ КЪТЪ ОТЪ ВАРНЕНСКОТО ПРИСТАНИЩЕ

Фото „Етюдъ“ на К. Я. Терзистоевъ — Варна.

Инж. Б. Кжневъ — Варна

ВАРНЕНСКОТО ПРИСТАНИЩЕ ПРЕЗЪ 1929 ГОД.

Миналата 1929 година, оправда въ голѣма степенъ надеждата, изказана още презъ 1927 год., че ще настѣпи едно бавно, но сигурно оживление въ вносната ни търговия презъ черноморскитъ ни пристанища и въ частностъ презъ Варна.

По отношение обаче на износа, всички очаквания за засилването му пропаднаха и не само това, но сме свидетели на едно негово намаление, както въ ненормалнитъ следвоенни времена.

Въ цифри изразено движението на корабитъ въ Варненското пристанище е било следното:

Общо пристигнали кораби 697 съ 650,738 Н. Р. Т. и заминали 680 кораба съ 643,664 Н. Р. Т. или общо пристигнали и заминали 1377 кораба съ 1,294,102 Н. Р. Т. По отношение на цифритъ отъ миналата година имаме едно намаление на броя на пристигналитъ и заминали кораби съ около 5%.

При все това обаче Н. Р. тонажа на пристигналитъ и заминали кораби е макаръ и малко — почти съ 1%. — но все пакъ увеличенъ. Явна е констатираната следъ войната тенденция на всички корабоприитежатели да замѣнятъ корабитъ си отъ малкъ Н. Р. тонажъ, съ такива отъ по-голѣмъ.

Особено силно изпъква на лице тази констатация, като се анализиратъ по-отблизо горнитъ цифри; отъ всичко 1377 пристигнали и заминали кораби, само 811 сѣ били на пътуване до чужди пристанища, а 566 сѣ пътували крайбрѣжно. Отъ друга страна, тия 566 влѣзли и излѣзли въ пристанището кораби сѣ имали само 61,067 Н. Р. Т.

ТАБЛИЦА № 1

Крайбрѣжно движение

Знаме	ПРИСТИГНАЛИ				ЗАМИНАЛИ			
	Брой	Регистръ тона	Разтоварка въ тона	Слѣзли лж-тници брой	Брой	Регистръ тона	Изнес. стока въ тона	Патници брой
Парах. българско	94	25395	3684	5365	93	25216	955	3693
платнох. „	112	3745	4519	—	107	3502	120	—
„ турско	66	1171	355	—	65	1162	—	—
„ руско	15	454	628	—	14	422	55	—
	287	30765	10181	5365	279	30302	1130	3693

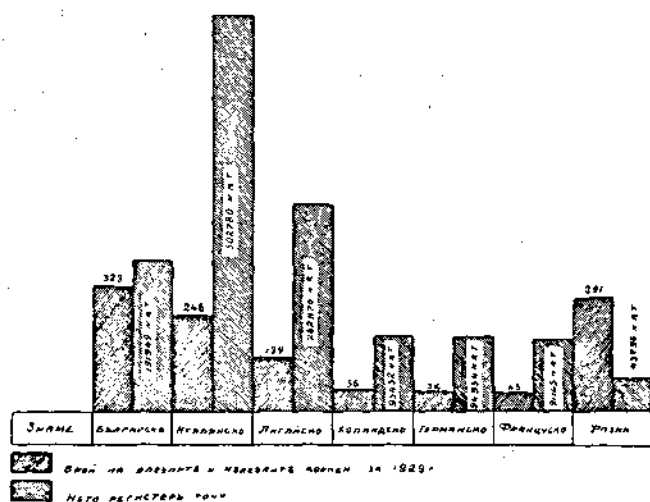
Отъ 1377-тъ пристигнали и заминали кораби 445 сж били вътроходи съ едва 11,445 Н. Р. Т., а 932 сж били параходи. Отъ тоя брой 197 се пада на крайбрѣжнитѣ параходи, а 735 на параходи плаващи за и отъ чужди пристанища.

По знамето си най-много по брой сж българскитѣ параходи, а именно: 163 пристигнали и 160 заминали или 323 пристигнали и заминали. Отъ тѣхъ 197 сж за крайбрѣжни и 150 за чужди пристанища.

Втори по редъ по броя си сж италианскитѣ параходи, а именно 124 пристигнали и 124 заминали или 248. Следъ това идватъ:

	Пристигнали	Заминали	Общо
Английски	70	70	140
Холандски	28	28	56
Германски	26	26	52
Френски	23	22	45
Гръцки	15	14	29

Следъ това следватъ по редъ ромѣйски, шведски, турски, югославянски, персийски и унгарски съ по-малко отъ 5 парахода.

Изразено въ проценти, по отношение на броя си, българскитѣ кораби иматъ 23.5%, италианскитѣ 18%, английскитѣ 5% и т. н. Ако се изключатъ крайбрѣжнитѣ кораби, то първи по брой и по посещение сж италианскитѣ съ 30.5%, следъ тѣхъ българскитѣ 18.5%, после английскитѣ съ 8.5% и т. н.

А ако се анализиратъ само параходитѣ (но не и „корабитѣ“), пътували между нашитѣ и чужди пристанища, ще имаме следнитѣ проценти на броя на посещенията на разнитѣ народности: италиански 34%, български 20.5%, английски 9.5% и т. н.

Отъ тия бѣгли сравнения проличава вече слабостта на нашето българско корабоплаване.

Картината става по-лоша, когато се тури въ смѣтката и Н. Р. тонажа на корабитѣ влѣзли и излѣзли отъ пристанището.

Така всички влѣзли български кораби сж имали 100,790 Н. Р. тона, а излѣзлитѣ 100,406 Н. Р. Т. или общо влѣзли и излѣзли 202,196 Н. Р. Т. За италианскитѣ тия цифри сж както следва:

Влѣзли 251,395 Н. Р. Т., излѣзли 251,395 Н. Р. Т., а общо 502,790 Н. Р. Т.

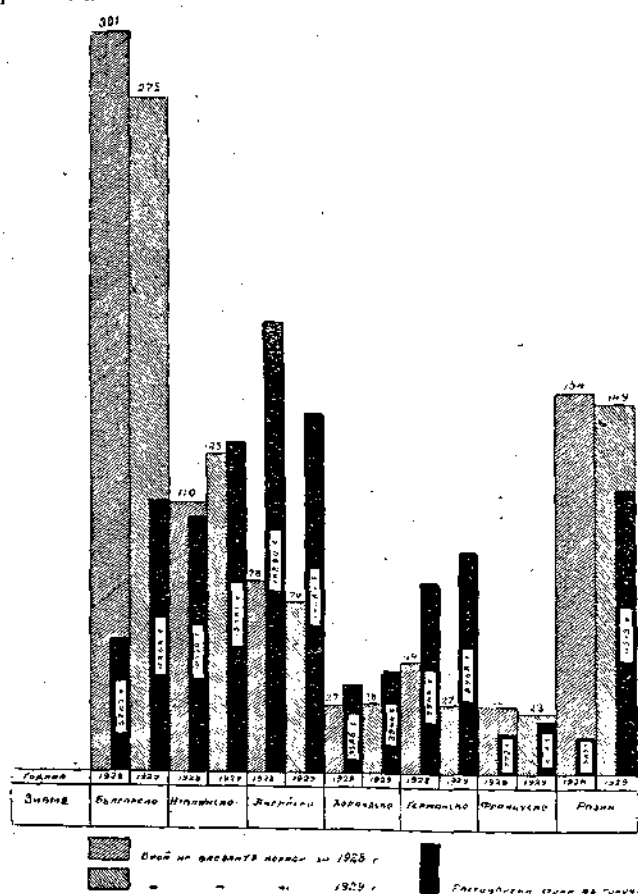
Английскитѣ кораби иматъ: влѣзли и излѣзли по 132,551 Н. Р. Т. или общо 265,102 Н. Р. Т. Холандскитѣ и германскитѣ иматъ общо влѣзли и излѣзли по 94,500 Н. Р. Т., а френскитѣ 93,000 Н. Р. Т. Всички останали кораби на другитѣ народности вкупомъ взети не достигатъ 50,000 Н. Р. Т.

Въ процента на тонажа си, първо мѣсто заематъ италианскитѣ кораби, а именно 39% отъ общия тонажъ. Следъ тѣхъ идватъ английскитѣ кораби 20% и едва трети по редъ българскитѣ съ 15.5% и т. н.

Отъ съпоставянето на тонажа на италианскитѣ и българскитѣ кораби се вижда, че италианскиятъ тонажъ е повече отъ два пѣти (2.5 пѣти) по-голямъ отъ българския.

Отъ голѣма важностъ сж за насъ цифритѣ, които показватъ какъ се разпредѣля между корабитѣ подъ разни знамена нашиятъ вносъ и износъ.

Приложенитѣ диаграми даватъ една характеристика за това:

Така първенство въ вноса иматъ корабитѣ подъ английско знаме съ 14,685 тона; следъ тѣхъ идватъ италианскитѣ кораби съ 13,581 тона, като при това показватъ едно чувствително увеличение въ сравнение съ 1928 година, трети по редъ сж японскитѣ кораби съ 8,968 тона (сжщо увеличение спрямо м. г.), после холандскитѣ съ 3,944 тона, френскитѣ съ 2,112 тона, българскитѣ съ 1,083 тона*) и разни други съ 11,513 тона. Тукъ слабостта на нашето корабоплаване проличава напълно.

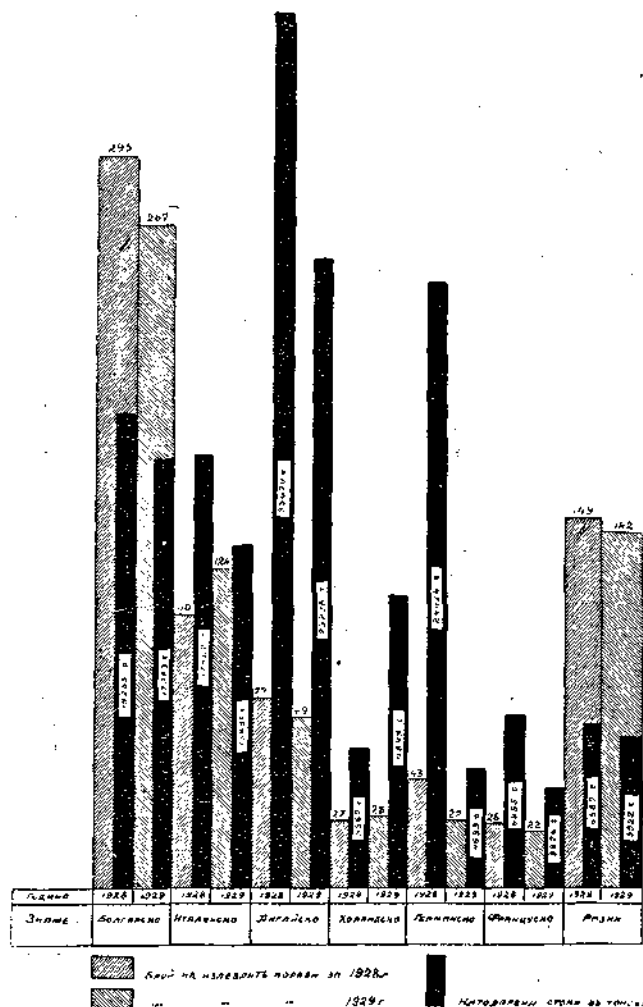
Въ проценти изразено вносътъ се разпредѣля между корабитѣ подъ разнитѣ знамена както следва:

Английски	— 26%
Италиански	— 24%
Германски	— 16%
Холандски	— 7%
Френски	— 4%

*) Въ диаграмата за българскитѣ кораби е показана цифрата 11,264 тона; въ нея се включватъ обаче 10,181 тона крайбрѣжни превози и за вноса оставатъ само 1,083 тона!

Български — 2%
Разни — 21%
Всичко 100—

По отношение на износа, картината е по-друга.

Първенството пакъ държатъ англичанитъ съ 25.278 тона, но втори по редъ вече сж българскитъ кораби съ 17.383 тона, трети италианскитъ съ 13.891 тона, четвърти холандскитъ съ 11.289 тона, пети германскитъ съ 4633 тона, шести френскитъ съ 3786 и разни съ 5.922 тона.

Въ проценти изразено разпредѣлението на износа между корабитъ подъ различни знамена е било следното:

Английски — 30%
Български — 21%
Италиански — 17%
Холандски — 14%
Германски — 6%
Френски — 5%
Разни — 7%
Всичко 100—

Отъ посоченитъ по-горе цифри е очевидно, че при единъ сравнително малкъ корабенъ тонажъ, ние можемъ да изнасяме около една пета отъ всичкия си износъ съ български кораби. Безсъмнено е, че при едно увеличение парка на нашето параходно дружество и откриване на рейси до западнитъ пазари ние ще можемъ да увеличимъ още по-чувствително процентното участие на българскитъ параходи въ износа ни. А това е отъ неопценима полза както въ общностъ за народното стопанство, така и въ частностъ за поминъка на

крайбрѣжнитъ градове, които вербуватъ главно моряцитъ въ нашия търговски флотъ.

Колкото и окуражителни да сж цифритъ за износа съ българскитъ кораби, всички по-горе дадени данни за Н. Р. тонажа и вноса ни рисуватъ една не хубава картина на нашето корабоплаване. Налагатъ се героични мѣрки за неговото чувствително засилване, ако искаме да бждемъ зачитани като брѣгова държава.

Освенъ параходитъ, пристанището е било посетено, както се каза въ началото, и отъ 227 вѣтроходи, заминали сж 218 или общо пристигнали и заминали 445 вѣтроходи. Отъ тия вѣтроходни посещения 229 сж български, 131 турски, 61 ромънски, 28 руски (Царско знаме) и по 2 италиански, германски и грѣцки. Въ процентъ по броя си, българското знаме е първо съ 51.5%, следъ това идва турското знаме съ 29.5%, ромънското съ 13.5% и т. н.

Общиятъ Н. Р. тонажъ на вѣтроходитъ е билъ 5875 Н. Р. Т. влѣзли и 5570 Н. Р. Т. излѣзли или общо 11.445 Н. Р. Т. Първо мѣсто и тука държи българското знаме съ 3745 Н. Р. Т. влѣзли и 3502 Н. Р. Т. излѣзли или общо 7247 Н. Р. Т. или 63% отъ цѣлия тонажъ. Следъ това идватъ турци, ромънци и т. н.

Отъ посоченитъ цифри се вижда, че крайбрѣжното ни корабоплаване съ вѣтроходи (моторни и не) е много слабо, особено мѣрено въ Н. Р. тонажа на корабитъ.

На и безъ това слабото крайбрѣжно корабоплаване се нанася голѣмъ ударъ, като въпрѣки закона за крайбрѣжната служба, се разрешава на турски и ромънски вѣтроходи да кръстосватъ по нашето крайбрѣжие, нѣщо което никога не ще се разреши по взаимностъ отъ съответнитъ държави. Особено характерно е становището на Ромъния, която не поддържа никаква крайбрѣжна служба между Балчикъ, Каварна и Кюстенджа, а не разрешава никому, включително и намъ (на Б. Т. П. д-во), да я изпълнява.

Стоки и пѣтници.

Влѣзлитъ въ пристанището кораби сж разтоварили 66.147 тона стоки, а сж натоварили 82.883 тона или общо разтоварена и натоварена стока 149.030 тона.

Отъ 66.147 тона разтоварена стока, 10,181 тона сж крайбрѣжни стоки, а 55.966 тона сж вносъ отъ чужбина.

Отъ натоваренитъ на корабитъ стоки, само 1130 тона сж крайбрѣжни, останалитъ 81.753 тона сж износъ за чужбина.

Въ сравнение съ миналата година вносътъ е увеличенъ съ около 40%, а износътъ е намаленъ съ 28%.

Увеличението на вноса се дължи на засиления изобщо вносъ на стоки въ страната и на разтоварването на около 10,000 тона релси за държавнитъ желѣзници.

Намалението на износа пъкъ се дължи на голѣмия неурожай презъ изтеклата година.

По отношение на вноса, всички обективни данни говорятъ, че той бавно но сигурно ще се качва. По отношение на износа обаче отъ редъ години сме въ неизвестностъ за неговото развитие. Все пакъ като земеделѣческа страна, за очакване е, че ще можемъ да го засилимъ.

Характерно презъ отчетната година относно цифритъ на износа е, че една голѣма частъ отъ показанитъ по-горе количества се пада на транзитния износъ на храни отъ сегашна ромънска До-

бруджа! Естественитѣ пѣтица сѣ по-силни отъ изкуственитѣ политически граници!

Презъ 1929 година въ пристанището сѣ слѣз-ли отъ корабитѣ 8606 пѣтника, а сѣ се качили на кораби 9728 или общо 18.334 слѣзли и качили се пѣтника.

По отношение броя на влѣзлитѣ пѣтници има слабо увеличение въ сравнение съ миналата годи-на, а именно 8606 срещу 8051 за м. г., а по отно-шение качилитѣ се пѣтници има едно малко на-маление, а именно: 10.103 за м. г. срещу 9728 за т. г.

Въ общия брой на слѣзли и качили се пѣтни-ци има едно общо увеличение, а именно 18.154 за м. г. срещу 18.334 за т. г.

Презъ отчетната година сѣ изнесени още:

2371 глави едъръ добитѣкъ, 762 глави дребенъ добитѣкъ, 358 кафеза съ птици и 687 каси яйца. Забелязаното миналата година намаление износа на добитѣкъ, продължава и т. г., въ много уси-ленъ темпъ и има видъ на катастрофално намале-ние. Говори се, че причинитѣ за това намаление се криятъ въ конкуренцията, която Югославия пра-ви въ грѣцкия пазаръ на нашия добитѣкъ. Юго-славянскиятъ добитѣкъ билъ несравнено по-до-брокачественъ и по ж. п. линия на Вардаръ стига въ Гърция много по-запазенъ и по-ефтинъ, от-колкото по дългия морски пѣтъ. Бъдещето ще ни покаже, дали това схващане е правилно.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общо трафикътъ на пристанището продължава да е слабъ, макаръ че при вноса се забелязва едно чувствително засилване.

Причинитѣ за слабия трафикъ сѣ главно две:

а) Независящи отъ насъ — загубата на До-бруджа и стопанската криза и

б) Зависящи отъ насъ — тарифна политика и незаинтересуваностъ отъ страна на мѣродавнитѣ фактори, къмъ нуждитѣ на Варненското приста-нище.

Докато по независящитѣ отъ насъ причини можемъ да очакваме бъдещето да ги оправя, по вторитѣ и ние бихме могли да дадемъ дѣлъ въ отстранението имъ.

Особено пригоденъ за целта се явява висшиятъ стопански ж. п. и пристанищентъ съветъ при Глав-ната Дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата, гдето въпросътъ за трафика на Варненското при-станище въ връзка съ ж. п. тарифи може да намѣри, следъ обстойно проучване, своето правилно раз-решение.

Независимо отъ тарифната ж. п. политика, би могло да се разучи и въпросътъ за транзита на Срѣдна Европа презъ Варна, въпросъ, по който нашата държава нѣма още установена политика. А безъ нея не е мислимо изобщо да се третира този деликатенъ въпросъ съ чуждитѣ държави.

Тази политика трѣбва да обхване цѣлата ма-терия по свободни зони и пристанища, правото на чуждия флагъ въ тази зона, митнишки и тран-зитни формалности, ж. п. политика по Русе-Вар-ненската линия, права на поданицитѣ на чуждитѣ държави и пр. и пр.

Особено важенъ е и въ връзка съ трафика на Варненското пристанище и въпросътъ за наше-то Дунавско корабоплаване, който все още чака своето разрешение.

† ВЕЛИКИЯТЪ АДМИРАЛЪ ФОНЪ ТИРПИЦЪ

Създательтъ на германското морско могъщество, великиятъ адмиралъ Алфредъ фонъ Тирпицъ, прослужилъ 50 години въ германския воененъ флотъ, отъ които близо 20 години като морски министъръ.

Бившиятъ германски държавенъ секретаръ на флота, великиятъ адмиралъ фонъ Тирпицъ, се е по-миналъ на 6 мартъ т. г. въ единъ санаториумъ, край Мюнхенъ, на 81 година.

Алфредъ фонъ Тирпицъ е роденъ на 19 мартъ 1849 г. въ гр. Кустринъ, Прусия. На 16 годишна възраст той постѣпва на служба въ пруския флотъ, а на 20 годишна възраст е вече офи-церъ въ сѣщия флотъ. Неговото напредване е вър-вѣло бързо.

Въ 1888 год. Тирпицъ е ималъ чина капитанъ I-и рангъ (39 г.); въ 1895 той бива произведенъ контра-адмиралъ, въ 1899 г. вице-адмиралъ и че-тире години по-късно — адмиралъ. Въ 1878 г. той минава въ щаба на флота, а въ 1892 г. той е вече началникъ щаба на флота. Въ 1897 г. Тирпицъ бѣ назначенъ отъ Кайзеръ Вилхелмъ II — държавенъ секретаръ на флота. Тази последната длъжностъ Тирпицъ заема до м. мартъ 1916, т. е. близо 20 го-дини, непрекъснато. Презъ този периодъ Тирпицъ успѣ да наложи своитѣ разбирания за морската стратегия. Споредъ него, Германия трѣбваше да притежава голѣмъ воененъ флотъ, съставенъ отъ кораби за нападателна война. Вилхелмъ II бѣше съгласенъ съ разбиранията на Тирпицъ. Първата морска програма на великия адмиралъ бѣ одо-брена отъ Райхстага въ 1898 г. Тя предвиждаше построяката на две ескадри линейни кораби. Въ 1900 г. числото на ескадритѣ линейни кораби бѣ удвоено. Специалнитѣ закони за флота отъ 1904, 1906, 1908 г. предвиждаха намаление на предѣл-ната възраст за корабитѣ въ строя и ускоряване на строежитѣ. Въ сѣщото време, Килския каналъ се разширяваше. Законътъ отъ 1912 г. предвиждаше увеличаване числото и засилване боеспособността

на линейните кораби въ строежъ. По силата на тѣзи закони, Германия въ 1920 година трѣбваше да разполага съ 32 дреднаута (линейни кораби), 20 голѣми кръстосвачи и 40 малки кръстосвачи.

Англия не бѣше равнодушна при това развитие на германския флотъ. Германските посланници въ Лондонъ (Hatzfeldt, Wolff, Metternich) бѣха съобщили на Вилхелмъ II, че Англия сигурно ще се обяви противъ Германия, въ една европейска война, ако германскиятъ морски въоръжения продължатъ въ този си темпъ. На това, обаче, Тирпицъ възразяваше, че „създаването на единъ силенъ воененъ флотъ намалява опасността отъ война за империята а увеличава риска, на който биха били изложени евентуалните врагове на германския Кайзеррайхъ“.

Когато се започна свѣтовната война, Тирпицъ настояваше за енергично действие отъ страна на имперския флотъ. Обаче щабътъ на флота, върху който той бѣше изгубилъ влиянието си, не бѣ съгласенъ съ него и германскиятъ флотъ не действуваше тъй, както Тирпицъ желаше. Презъ пролѣтътъ

Сава Н. Ивановъ

МЕЖДУНАРОДНОТО ХИДРОГРАФИЧЕСКО БЮРО

Идеята за създаване на Международно хидрографическо бюро принадлежи на руситѣ. Още въ 1908 година презъ време на XI. Международенъ корабоплавателенъ конгресъ въ Петербургъ известниятъ и многозаслужилъ на свѣтовната наука руски океанографъ Ю. М. Шокальский е изтъкналъ необходимостта отъ съгласуваностъ между отделните държави за обезпечение безопасността при мореплаването. Поради важността на този въпросъ, най-добре почувствуванъ въ Русия, въ 1912 година била свикана въ Петербургъ първата Международна морска конференция по отношение безопасността на мореплаването, въ която участвували представители почти отъ всички страни, които използвали корабоплаването, съ изключение на Англия. Въ тази конференция началникътъ на французската хидрография Рено изказалъ мнението да се създаде постоянно международно хидрографическо бюро, но то не било възприето напълно.

Едвамъ следъ свѣтовната война била напълно съзнана нуждата отъ международна съгласуваностъ при хидрографическите работи. Този международенъ въпросъ назрѣлъ до толкова, че въ 1919 година, по инициатива на началника на английската хидрографическа служба, билъ свиканъ въ Лондонъ международенъ съборъ на хидрографитѣ. Въ този съборъ взели участие 24 държави, при отсъствието на Германия, Австрия, Русия и северните Балкански държави. Поради ценните научни работи на покойния Монакски принцъ, на събора било поканено и княжеството Монако. Французската делегация внесла въ събора проектъ за създаване на Международно Хидрографическо Бюро, разработенъ отъ началника на французската хидрографическа служба г-нъ Рено. Този проектъ билъ приетъ почти единодушно, следъ като въ него били направени незначителни поправки. Избрали тричленна комисия отъ представителитѣ на Англия (контър-адмиралъ Дж. Ф. Парри), Франция (г-нъ Рено) и Северо-Американскитѣ Съединени Щати (адмиралъ Симпсонъ), която да работи окончателно въпроса за учредяването на Международното Хидрографическо Бюро. Тази комисия работила въ продължение на две години и въ 1921 година, презъ м. юний, е турило началото на Международното Хидрографическо Бюро.

на 1916 г. Тирпицъ поиска да се прибѣгне до безпощадна подводна война. Понеже Вилхелмъ II не послуша и тоя пѣтъ държавния секретаръ на флота, последниятъ подаде оставка.

Презъ време на последните две години отъ войната, Тирпицъ застана на чело на организацията „Отечественъ договоръ“, която презъ юлий 1917 повали канцлера Холлвегъ, който бѣ партизанинъ на едно помиряване съ Англия. Следъ революцията, той мина въ редоветѣ на герм. национална партия и бѣ нейнъ представител въ Райхстага отъ 1924—1928 г. Следъ 1928 г. великиятъ адмиралъ се оттегли отъ политическия животъ. Той имаше, обаче, голѣмо влияние при създаването на германския следвоененъ флотъ, чийто началници сж прибѣгвали винаги до неговото авторитетно мнение.

Адмиралъ фонъ Тирпицъ оставя две ценни книги: едната „Спомени“ [Erinnerungen] и другата „Политически документи“ [Politische Dokumente], въ които остро критикува германската предвоенна политика.

(Изъ в. „Танъ“ 7 III. 1930 г. Прев. М.)

По настоящемъ седалището на Международното Хидрографическо Бюро е въ Монако [Avenue du Port, 3], притежава богата библиотека и се обслужва отъ малкъ щатъ чиновници, владѣщи най-малко двата официални езика — французски и английски. То се ръководи отъ тричлененъ директорски комитетъ, единъ отъ които директори, този който е получилъ най-много гласове при избора, изпълнява председателската обязаностъ. Тия трима директори трѣбва да принадлежатъ къмъ различна националностъ, да иматъ солидна морска практика и обширни познания по хидрография. Тѣ се избиратъ презъ всѣки 5 години отъ представителитѣ на странитѣ, които участвуватъ въ периодическите международни хидрографически събори.

Въ настояще време председателъ на Международното Хидрографическо Бюро е английскиятъ вице-адмиралъ Джонъ Франклинъ Парри; втори директоръ е холандскиятъ контър-адмиралъ Дж. М. Фафъ, а трети директоръ — американскиятъ вице-адмиралъ Албертъ Ниблекъ. И тримата директори сж съ голѣми заслуги къмъ свѣтовното хидрографическо дѣло. Секретаръ на бюрото е английскиятъ капитанъ I р. Г. Б. Спайсеръ Симонъ, също така съ голѣми заслуги къмъ свѣтовната хидрография.*) За издържане на М. Х. Б. всѣка участваща държава внася ежегодни парични вноски съразмѣрно съ количеството на определенитѣ ѝ гласове при изборитѣ. (За всѣки гласъ участващата въ М. Х. Б. държава плаща ежегодно по 2000 французски франка).

Целта на Международното Хидрографическо Бюро е:

1. Да се установи тѣсна и постоянна връзка между хидрографическите служби отъ участващите въ М. Х. Б. държави. Независимо отъ това бюрото влиза въ връзки и съ хидрографическите служби на странитѣ, които не участвуватъ въ М. Х. Б., щомъ това е необходимо.

2. Да се съгласуватъ хидрографическите работи на съответните служби въ разните страни съ огледъ да се облекчи ѝ направи плаването по всичките морета на земното кълбо по-безопасно.

*) Единъ отъ главните инициатори за създаването на Межд. Хидр. Бюро, началникътъ на Французската Хидрографическа Служба — Рено, почина презъ време на първите избори.

3. Да привежда въ изпълнение решенията на Международният Хидрографически Събори.

4. Да оеднаквава хидрографическите издания и документи.

5. Да поощрява приетите най-добри способности за хидрографически снимки.

6. Да движи напредъ хидрографическата наука, теоретически и практически.

Все пакъ, обаче, Бюрото е чисто съвещателен органъ и участващитъ въ него държави си запазватъ пълна самостоятелностъ и свобода на инициатива и действие по отношение на хидрографията. То не се занимава съ въпроси, въ които се вплита международната политика.

Главната работа на бюрото се състои въ:

1. Изучаване на документите, които се издаватъ отъ хидрографическите служби, както и всичко това, което е свързано съ тяхъ.

2. Съставяне и издаване на различни списъци, като: географически координати, условни знаци, приети съкращения въ картите, сигнали за времето и пр.

3. Изучаване способите на морските снимки.

4. Изучаване методите за най-добро използване на резултатите отъ хидрографическите снимки.

5. Изучаване направата и ползуването отъ хидрографическите прибори и инструменти, чиито принципъ е билъ одобренъ отъ коя да е хидрографическа служба.

6. Изучаване способите за комплектуване и подготвяне на личния съставъ въ хидрографическите служби и хидрографическите кораби.

7. Изучаване всичко, което има връзка съ хидрографията.

Като помагала, които използва при своята работа, Международното Хидрографическо Бюро събира:

1. Последните издания отъ всички карти и специални трудове, издадени отъ хидрографическите служби, които влизатъ като членове на Международното Хидрографическо Бюро.

2. Пълни серии отъ каталозите и указателите по горните въпроси, издадени отъ всички страни.

3. Всички документи, издадени отъ хидрографическите и метеорологическите служби на различните държави, които биха могли да бъдатъ използвани за нуждите на хидрографията и навигацията.

4. Всички класически документи отъ хидрографически характеръ.

За нуждите на своите членове Бюрото съставлява списъци на хидрографически документи и издания, които се намиратъ въ различните хидрографически служби и библиотеки и които представляватъ исторически интересъ. То съобщава на своите членове сведения за новопроизведените хидрографически снимки, за отпечатаните или готови за печатъ трудове по хидрография и пр.; подтиква хидрографическите служби къмъ изследване и снемане на малко изучените части отъ тяхните брегове; по желание дава съвети и указания на държави, които няматъ хидрографическа служба, а биха желали да създадатъ такава — изобщо Бюрото способствува по всякакъвън начинъ за разцфтяването на хидрографическата наука.

Веднага следъ формирането си Бюрото се е занимало съ въпроса за установяване границите на океаните и морета, а следъ това — съ способите на различните държави за изучаването на приливите по бреговете на цялото земно кълбо.

По настоящемъ Бюрото се стреми да уста-

нови еднаква система за ограждане на водните пжтища съ предпазителни знакове; да оеднакви условните знакове на морските карти; да прокара една обща схема за описанията на фаровете и пр. Освенъ това Бюрото се занимава съ събиране необходими сведения за изчисляване кривата на видимостта на голъмитъ фарове и разработва данните отъ въздушните фотографически снимки съ целъ да се съставятъ карти за дълбочините при бреговете. Напоследъкъ Бюрото се интересува живо отъ „звуковия дълбокомѣръ“; въ 1923 г. то изпрати на своите членове обстоенъ отчетъ за произведените опити въ това отношение въ Франция, Италия, Англия и Америка.

Международното Хидрографическо Бюро издава ежегодникъ подъ заглавие: „Хидрографически прегледъ“, където се разглеждатъ всички новости по отношение на хидрографията. Той се печата на французки и английски езикъ. Нашата редакция получава въ замѣна този интересенъ ежегодникъ и въобще всички издания на бюрото, които се съхраняватъ въ библиотеката на Б. Н. М. С.

По-големи подробности за организацията и дейността на Международното Хидрографическо Бюро могатъ да се намерятъ въ руското хидрографическо списание „Записки по хидрография“*) главно томъ 49 и 50, отъ където сме заимствували горните сведения.

*

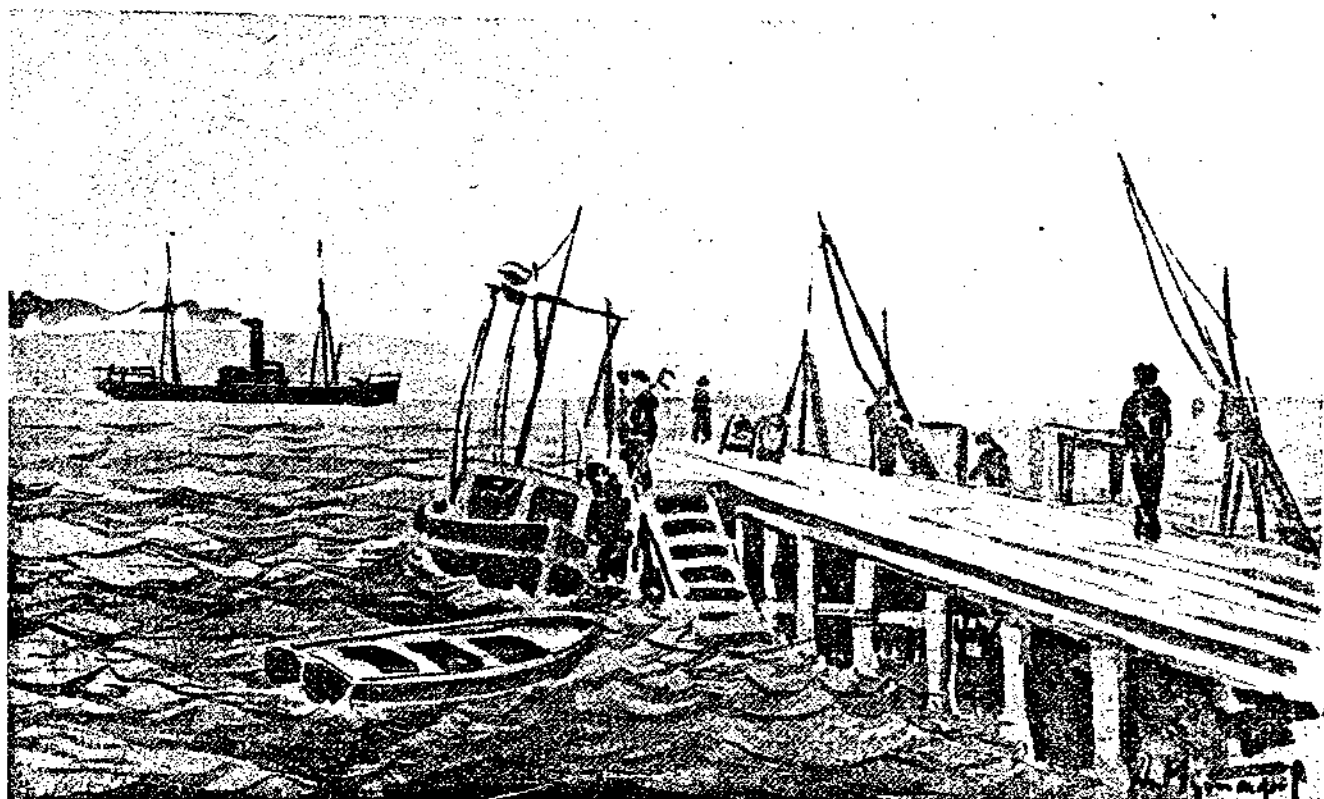
Въ връзка съ изнесеното по-горе считаме за умѣстно да съобщимъ, че свѣтовната война бѣше преустановила временно планомѣрната хидрографическа работа въ всички флоти: хидрографическите служби изпълняваха чисто военни задачи, а хидрографическите кораби много пжти се занимаваха съ разни странични операции. Следъ свѣтовната война обаче, и особено въ последните нѣколко години, въ чуждестранните флоти се забелязва една повишена хидрографическа дейностъ и въ връзка съ нея влизатъ въ строя редъ нови хидрографически кораби. Голъмитъ морски държави издържатъ отличенъ съставъ отъ хидрографически кораби. Сравнявайки елементите на отдѣлните кораби, не може да не се дойде до заключението, че въ последните години се очертава единъ типъ мореходенъ хидрографически корабъ. Тоя така да го наречемъ типъ на „международенъ хидрографически корабъ“ има следните данни: водоизмѣстване 1000—1200 тона, скоростъ 13—16 мили въ часъ*), дължина 70 метра, ширина 10 метра, газене 3—4 метра и районъ на действие около 2000 морски мили при пълна скоростъ на движение.

*

Ние изнасяме горните данни съ двойка целъ: отъ една страна — да запознаемъ членовете на Б. Н. М. С. въ общи черти съ организацията и дейността на Международното Хидрографическо Бюро, а отъ друга — да изтъкнемъ до колко сме останали назадъ и въ тоя клонъ на морското дѣло. Освенъ че България не е членъ на Международното Хидрографическо Бюро, но ние нѣмаме и една подходяща за страната ни хидрографическа служба, която да бжде напълно въ услуга на нашето корабоплаване. Неразрешениятъ още въпросъ за „Дирекцията на мореплаването“ трѣбва да обхване и въпроса за организирането на една подходяща за България хидрографическа служба.

*) Записки по хидрографии, издаваемые Гидрографическимъ Управлениемъ С. С. С. Р. — Ленинградъ.

*) Една морска миля има 1852 метра.

ВЪ СОЗОПОЛСКОТО ПРИСТАНИЩЕ

Рис. отъ Ал. Мутафовъ

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

ЕТИМОЛОГИЧНИЯТЪ ПРОИЗХОДЪ НА НЪКОИ МОРСКИ ДУМИ И НАЗВАНИЯ ВЪ НАШИЯ ПРОСТОНАРОДЕНЪ ГОВОРЪ

Въ нашия говоръ, както и въ тоя на всички други народи, сж проникнали много чужди думи. Едни отъ тѣхъ ние напълно сме усвоили и побългарили и ги чувствуваме досущъ наши. Такива сж напр.: хлевоустъ, харенъ, харизвамъ, хора, хромелъ, хрема, цвекло, прасъ, кромидъ, лай-кучка, ливада, коремъ, кокалъ, клисура, левентъ, хубавъ и пр. Други пъкъ, макаръ отдавна проникнали въ нашия народенъ говоръ, оставатъ въ нашето съзнание все още чужди, заети думи, срещу които ние нѣмаме наши български думи, каквито сж: стихия, скарида, пиростия, литургия, икона, лакерда, калканъ и пр.

Между многобройнитѣ съ най-разно значение чуждици въ нашия езикъ срѣщатъ се и не малко такива, които обозначаватъ названия на мѣстности, предмети, произведения и явления, имащи тѣсна връзка съ морето и съ морския животъ.

Тукъ ще разгледаме нѣкои тъкмо отъ тия наши морски чуждици, които сж въ обикновена употреба у нашето просто население — приморско и вътрешно.

*

Българинътъ изобщо не е привикналъ, не е привързанъ къмъ морето. Той страни отъ него и въ своето минало рѣдко се е довърявалъ на морскитѣ талози и никога не се е решавалъ да използва неговитѣ богатства. Поради това ние не сме имали случай и възможностъ да си създадемъ, въ общуване съ морето, наша морска номенклатура, а когато ни се е падало да говоримъ понѣ-

кога за морски нѣща, ние сме прибѣгвали предимно до готовия и неимовѣрно богатъ морски речникъ на нашитѣ грѣцки съжителци.

Преди и сега грѣцитѣ винаги сж бивали първостепененъ морски народъ и съ своята пѣргава международна търговия и съ своя космополитенъ презъ хеленистичната епоха езикъ тѣ сж носили у народитѣ, съ които сж търгували, ведно съ своитѣ стоки и самитѣ тѣхни грѣцки названия, а сжщо и много други готови грѣцки термини. Затова, покрай многото други (повече отъ 600) думи, които ние сме заели отъ грѣцитѣ, въ нашия народенъ говоръ сж проникнали не малко и такива, чието значение е тѣсно свързано съ морето.

Чрезъ грѣцко посрѣдство сж нахлули у насъ и не малко италиански морски и други думи, които ние употребяваме обикновено въ тѣхната грѣцка премѣна (варела, барбуна, пангаръ, кандило, лакерда). Ние си служимъ сжщо и съ не малко турски морски думи, безъ да проявяваме особенъ стремежъ да ги замѣнимъ съ български.

Ала ние трѣбва да знаемъ кое е наше и кое е чуждо, изхождайки и отъ чисто наученъ езиковъ интересъ и отъ умѣстенъ стремежъ да се отърсимъ, безъ да прекаляваме, отъ чуждоезичната плѣвель, която грози езика ни и ни припомня нашитѣ вѣковни робувания въ миналото.

И надѣвамъ се, че за мнозина четци ще бжде интересно да направятъ една малка етимоложка разходка изъ нашата заета морска терминология, която ще ни позволи да надзърнемъ и въ много съкровени ценности на минали културни епохи.

Нека почнемъ съ мѣстностнитѣ названия на нашето Черноморско крайбрѣжие.

Като захванемъ отъ Калиакра и тръгнемъ надолу къмъ Босфора, ние виждаме, че почти всичкитѣ ни побрѣжни населени мѣста носятъ гръцки или гръцко-тракийски названия.

Самиятъ носъ **Калиакра**, чиито разкъсани стрѣмно-скалисти брѣгове тъй живописно се спущатъ въ своето чаровно осамотение къмъ глѣбинитѣ на безкрайното тукъ море, носи хубаво гръцко име, което по български значи красенъ връхъ — отъ гръц. *kalli* — красивъ и *akra* — връхъ, мисъ, *promontorium*, градище, кастелъ, бургъ. Това гръцко име е изопачено отъ турцитѣ въ Гилларе, което название е въ обща употреба у каварненци. — Съ нестихваща тѣга ние сме принудени да гледаме днесъ този най-омаенъ кътъ отъ нашето приморие, покритъ съ чара на миналото — сега въ чужди ръце!

Западно на около 12 км. отъ Калиакра, до до самото пристанище на Каварна е лежалъ нѣкогажъ богатиятъ градъ **Byzone**, за който гръцкиятъ географъ Страбонъ (род. 60 г. пр. Хр.) казва, че билъ потъналъ въ морето поради земетръсъ (*Geographica*, сар. 319). Антични златарски произведения и до днесъ се изхвърлятъ на пѣська отъ вълнитѣ, въ чиито глѣбини се крие частъ отъ потъналия Бизоне. Мнозина каварненци носятъ и днесъ тежки златни пръстени, излѣти отъ тия старинни бизонски украшения, усърдно събирани следъ всѣка морска буря. — Оцѣлѣлата частъ отъ града **Byzone** сега още стърчи съ своитѣ добре запазени високи стени и улици върху надвесилия се надъ морето глинестъ хълмъ, носѣщъ името **Чиракманъ**. Това е персийска дума, която значи: фаръ, сигналенъ огънь. Чирагъ на перс. значи: свѣтлина, свѣтильникъ, а чира — борина (срав. лат. сега — воськъ, смола).

Балчикъ е забравилъ старото си име *Dionysopolis* и **Карбона**, а сегашното му турско название значи глина, каквато на досадни високи стени се въздига задъ гърба му. Вѣроятно е названието **Балчикъ** да стои въ нѣкаква зависимостъ отъ резидиращия въ този градъ презъ 14 в. силенъ български боляринъ и архонтъ **Баликъ** (т. е. риба), който билъ отъ кумански произходъ и въ 1346 г. е изпратилъ въ помощъ на визант. императрица Ана болярина Добротичъ, комуто за награда тя дала своята дъщеря за жена.

Прескачае малкото селище **Екрене**—*Сгупоі*, т. е. на старогръц. чешми, извори, курни и оставяйки въ дѣсно с. **Кестеричъ** (Кастрица, Кастерицъ, вѣроятно отъ латин. *castrum*, крепостъ, кастелъ; *castra*, лагеръ, развалини отъ каквито има наблизю, надъ изхода на Драгу-Кулакъ), стигаме въ оградения съ лозя и зеленина заливъ при Варна*), който живописно се закръгля на югъ съ високія и проточенъ носъ Галата. — Какъвъ е произходътъ на това име? Галата има и въ Цариградъ, подобно е и названието на дунавския градъ Галацъ — *Galati*. Очевидно е, че и въ тритѣ случаи произходътъ на името е еднакъвъ. И за да го откриемъ ние трѣбва да се поровимъ въ отдавнашното минало. — На ст.-гръц. *galates*

(лат. *galata*) значи келтиецъ, галиецъ, галатянинъ, а *galatia* се е наричало келтийското царство въ Анадола, чиито главенъ градъ е билъ **Анкура** днешната турска столица Ангора. Другъ известенъ градъ въ Галатия е билъ Гордионъ съ царъ Гордиусъ, чиито прокобенъ вѣзелъ, вързанъ около хомота и ока на една колесница Александъръ Велики разсѣкълъ съ своя мечъ, вмѣсто да си губи времето да го разплита. — Известно е, че галитѣ сж обитавали сегашна Франция. Тѣ сами се наричали келти, а римлянитѣ ги именуvalи гали, което значи борецъ (срав. *gallus* — пѣтелъ, който се бие). Тѣ сж били едри снажни хора, руси и си-неоки, носили сж панталони — *brasse*, гръц. *brakke* (отъ тукъ нашата дума **бене-вреци**, *rappi-brasse*, т. е. сукнени панталони, руски: брюки). Били сж воинствени и обичали да странствуватъ. Къмъ 600 г. пр. Хр., почватъ да се изселватъ изъ своитѣ земи, нахлуватъ въ Испания, Англия, нападатъ дори и Италия, отиватъ въ Панония и Босна и проникватъ въ Тракия и Илирия. Презъ 280 г. пр. Хр., една тѣхна орда отъ 211 хиляди души, подъ предводителството на *Belgius* и *Brennus* нахлуватъ въ Македония и Тесалия, нападатъ Делфи (279 г.); но биватъ разбити и прогонени. Една частъ отъ 20 хиляди достига Хелеспонтъ, остава въ *Byzantion* (Цариградъ) и повикани на помощъ отъ царъ *Никомеда I* минаватъ въ Мала-Азия (277 г.) Тукъ тѣ образуватъ свое царство и ставатъ известни подъ името галати. Друга частъ отъ галатитѣ сж се поселили въ Цариградъ (Галата), въ Тракия и северна България чакъ до Дунава (*Galati*—Галацъ), Галата при Варна. Между Балкана и Срѣдня-Гора тѣ сж образували въ розовата долина могъщо царство съ главенъ градъ Тиле, чието име се е запазило у насъ въ тъй нареченото **Тулово поле**. Отъ тукъ въ продължение на 66 год. (отъ 279 до 213 г.) тѣ сж безпокоили тракийскитѣ племена между Дунава и Бѣло море и гръцкитѣ колонии по Мраморно и по Черно море. Тукъ около Варна тѣ ще да сж имали свои селища, отъ които се е запазило името Галата. Въ Казанлъшко и въ северна България тѣ сж оставили гробни могили. Вѣроятно петтѣ могили по хребета на Галата сж отъ келтийски произходъ. — По-нататъшната съдба на тия галатяни е била тая на тракийци и др. като тѣхъ. Тѣ скоро сж били погърчени, презъ 189 г. сж били укротени отъ римския консулъ *Сп. Мапиусъ*, а въ 25 г. пр. Хр. сж били напълно покорени отъ римлянитѣ, които сж ги наричали *gallograeci*. Въ послѣдствие тѣ били похристиянчени, но сж били лоши християни, поради което апостолъ Павелъ имъ е отправилъ своето „послание къ Галатяномъ“.

Презъ 1366 г. на 25 окт. графъ Амадей VI Савойски, следъ като плякосалъ Месемврия е дошълъ съ своя флотъ предъ Варна. Той съ мѣжа се е добралъ до височинитѣ на Галата, отъ чиито крепостъ съ тѣга и ядъ е наблюдавалъ храбро зашишаващия се градъ Варна, чиито яки стени и кули той не можалъ да пробие. Съ Амадея сж били много италиански, френски, германски и английски рицари, носещи общото име франки, фржнзи. Вѣроятно отъ тѣхъ е останало името на с. **Франгя**, разположено на севернитѣ височини надъ Варна*).

*) Споредъ проф. Ст. Младеновъ, названията: Варна, Одесосъ, Девия иматъ единъ общъ индоевропейски коренъ който означава вода — гл. М. Сговоръ, бр. VI 1929 г.

*) Ср. „Амадей VI Савойски и походътъ му срещу Черномор. ни крайбрѣжие“ отъ проф. Св. Георгиевъ, въ Българ. Истор. Библ. 1929 г. т. IV стр. 93.

Отивайки на юг ние завиваме покрай Галата и стигаме следъ 20 клм. път до устието на р. Камчия, отдето започва **Лонгосътъ**. Това име е погърчената форма на нашата дума лжка (лонка!). Лонгосъ се нарича и една мѣстност около Солунъ. — На около 32 клм. на юг отъ Лонгоса отстои **Емине-Бурунъ** — краятъ на Стара-планина. Тукъ се намира и селището Емине. Емона, Наемона Тия имена, безспорно, произхождатъ отъ гръцкото название на Стара-планина — **Наемос**, която дума сегашните гърци признаватъ емосъ. Аполодоръ Атински, митологъ роденъ презъ 142 г. пр. Хр., казва, че въ борбата на Зевса съ гиганта Тифонъ тоя се залостилъ на Стара-планина, къртълъ отъ нея цѣли скали и ги захвърлялъ срещу Зевса, който пъкъ чрезъ своята мълния ги отразявалъ обратно върху главата на Тифона. Шурналата отъ ранитѣ му кръвъ — **наема** — обагрила планината: затова тя била наречена кървава — **наемос** (Apollod., Biblioth. lib. I, cap. VI. 3). Обаче това е само една наивна етимология — хемусъ е вѣроятно тракийска дума.

По-надолу иде старинното и крайно романтично градче **Месемврия**, което съ своя плажъ и дървеници е тъй добре познато у насъ. То носи повидимому гръцко име — **mesembria**, което значи пладне, югъ, **meri-dies**, отъ **mesos** — срѣденъ, половина и **hemeга**, день (кал'имера!). Обаче Страбонъ (66 г. пр. Хр. до 24 г. сл. Хр.) съ право казва: „Месембрия, колония на мегаряните, първоначално се е наричала **Менебриа**, което значи (на тракийски) **Менополис** — **Меновъ градъ**, тъй названа по името на основателя ѝ (царъ) **Мена**, и **бриа**, която дума по тракийски значи градъ; тъй и градътъ на Селия се нарича **Селим-брия** — **Selymbria**“. сег. Силиврия. (Strab. Geogr. cap. 319).

Името на **Анхиало**, гръц. **Anchi-alos** е съставено отъ **анхи**, близо, до, и **халс**, **халос**, солъ.

Бургасъ е потурчената форма на гръцката дума **pyrgos**, която значи „кула“, „крепостъ“ (срав. Кулепи-Бургасъ, което значи: кулена кула или пъкъ „крепостъ съ кули“. Съ значение на „кула“ срѣщаме думата **pyrgos** у Тукидида, Bell. pelop. II 17: „приютиха се и въ кулитѣ (en tois pyrgois) на укрепителните стени мнозина“.

Созополъ значи нагръцки **Спаси-градъ**. Това е древниятъ градъ **Apollonia** съ прочутъ храмъ и статуя на Аполона.

Зейтунъ-Бурунъ значи „маслиновъ носъ“, а не „масленъ“ както неправилно е преведенъ. На арабски **зейтун**, **зейтин**, значи маслина, а **зейт** — масло. На маслиново масло турцитѣ казватъ **зейтиняж**. Вѣрниятъ преводъ на названието ни показва, че по тия хълмове е имало маслинови дървета (каквито и сега сж намѣрени) а не, че водитѣ на морето били тукъ гладки като масло.

При **Мидия** (у старитѣ **Salmydessos**) казва Ксенофонтъ (Anab. VII, 5) тракийцитѣ забивали въ скалистото побрѣжно море колове и по тоя начинъ го раздѣляли на участъци. Тукъ често сж се разбивали въ бурно време заблудени кораби, които бивали ограбвани отъ притежателитѣ на ошастливения съ авария морски парцелъ. — Въ **Салмидесосъ** е живѣлъ гадателътъ **Финей**, ослѣпенъ отъ боговетѣ, защото предсказвалъ на хората тѣхното бъдеще. При това и грабливитѣ птицеподобни **Харпии** (харпазо—грабя) му разграбвали трапезата, а и каквото оставало по нея тѣ

го овонявали съ мръсотинитѣ си, та **Финей** постоянно търпѣлъ гладъ. **Аргонавитѣ**, отъ благодарностъ задето имъ предреклъ и улеснилъ плуването, особено презъ подвижнитѣ скали (**symplegades petrae**, т. е. сблъскващи се скали — **Босфорътъ**?) отървали **Финей** отъ умразнитѣ му **Харпии** (Apollod. Bibl. I, 9, 21, 22).

Съ това привършвамъ съ мѣстностнитѣ на звания.

* * *

Черно море е прочуто съ своитѣ бури и вѣтрове. Южниятъ вѣтръ, който ни изненадва къмъ края на зимата, разтопява снѣговетѣ и облъхва съ ранопролѣтенъ чаръ смразенитѣ сърдца на хората се нарича **лодосъ**. Това е изопачената отъ турцитѣ гръцка дума **notos**, сега произнасяна **нодосъ**, която значи югъ, топълъ юженъ морски вѣтръ. **Notos** е богътъ на южния вѣтръ и братъ на **Борей** и на **Zephyros** (западенъ вѣтръ). У насъ **лодосътъ** носи топълъ влаженъ бѣломорски въздухъ, често и дъждъ. Отъ сѣщия коренъ е и нашата заета отъ гръцки дума **нутя**, влага — **notie**, нутявъ, влаженъ — **notios**, нутясъамъ — овлъгамъ, **notizo**.

Бората е силенъ вѣтръ, буря, фортуна (итал. **fortuna** — отъ **vento forte**? — араб. **фъртън**) духащъ отъ северъ. На новогръцки и италиански той се нарича **бога**, отъ ст. гръц. **Boreas**, северенъ вѣтръ. **Борей** е богъ на вѣтроветѣ, живущъ на **Хемусъ** (Стара планина за гърцитѣ лежи на северъ). Той е синъ на **Астрайосъ** (звездното небе, баща на вѣтроветѣ) и на **Еосъ** (**Зора**, **Аурора**). Отъ **бореасъ** турцитѣ сж направили **порязъ**, която дума употребяваме и ние.

Нека кажемъ на това мѣсто нѣколко думи за етимологичния произходъ на старото име на Черно море — **Euxinos Pontos**. Въ древнитѣ времена то е било пресловуто съ своитѣ бури и вѣтрове. Затова първоначално е било наречено **a-xeinos pontos**, т. е. негостолюбиво море. Ала посетне, за да не сърдятъ лютия **Посейдона** почнали да го именуватъ **eu-xeinos**, т. е. гостолюбиво, тъй както нашитѣ стари хора и сега наричатъ злата чума подмазански „сладката, медената“. — Интересна е етимологията на гръцката дума **pontos**. Тя значи открито море, по което пътуватъ кораби. Отъ единъ общъ коренъ е съ санскрит. **rap-thas** (path), което значи пътъ (старобълг.: **пънтъ**) т. е. морски пътъ. Отъ сѣщия коренъ е и латин. **pons**, **pontis**, мостъ, нѣм. **Pfad**, англ. **path** — пътека. Общиятъ индоевроп. коренъ е **pent**, пътувамъ. — Отъ **pontos** (изговаряй **пондосъ**), гръц. **пондики**, иде турската дума **фъндъкъ**, лешникъ, срав. **corylus pontica**, **puces ponticae**, т. е. **понтийски лешници** — прочутитѣ цариградски лешници.

Талази на гръц. значи вълни, подвижно море, изобщо (вълнуващо се) море — **thalassa**. Спомняме си радостнитѣ викове на заблуденитѣ **Ксенофонтови** 10 хиляди войници, когато следъ дълги скитания най-после зърнали спасителното море при **Трапезундъ**: **thalassa, thalassa!** — думата произхожда отъ индоевроп. коренъ **dhal**, която значи дълбочина, долина, срав. и нѣмски **thal**.

Въ идния брой ще разгледаме етимологичния произходъ на нашитѣ заети названия на риби, морски животни и на разни други думи, обозначаващи разни морски нѣща и потребности.

РЕЗУЛТАТЪТЪ ОТЪ НАШИЯ КОНКУРСЪ МЕЖДУ УЧАЩАТА СЕ МЛАДЕЖЪ

Главното Управително Тѣло на Българския Народен Морски Сговоръ въ желанието си да популяризира идеята за морето между учащата се младежъ, съ съдействието на Министерството на Народното просвѣщение, устрои конкурсъ въ горнитѣ класове на всички сръдни училища въ страната на тема: „Какъ си представямъ морето и какво знамъ за него“. (Справка: Окръжно отъ Министерството на Народното просвѣщение — Отдѣление за сръдни и висши училища и Университета — № 35933 отъ 2. XII. 1929 г.).

Конкурсътъ се състоя въ началото на тази година. Най-добрата работа, за всѣка гимназия по отдѣлно, се премира, като съответниятъ ученикъ или ученичка се абонираха безплатно за едно годишно течение отъ нашето сп. „Морски Сговоръ“.

Ето и списъка на отличилитѣ се въ всѣко сръдно училище ученички или ученици:

№	Отъ кое сръдно училище	Отъ кой градъ	Кой класъ	Име и презиме на ученика, ученич.
1	Смѣс гимназия	Станимака	VIII	Сталева Живко
2	Смѣс гимназия	Разградъ	VIII	Чифчиевъ Ст. Илиевъ
3	Девич. гимназия	В. Търново	VIII	Кирчева М. Петрова
4	Смѣс гимназия	Свищовъ	VIII	Станевъ Ил. Ивановъ
5	Девич. гимназия	Варна	VIII	Ковачева В. Николова
6	Мжжка гимназия	Видинъ	VIII	Пинкасовъ О. Хаимовъ
7	Девич. гимназия	Видинъ	VIII	Бошкова К. Христова
8	Смѣс гимназия	Ловечъ	VIII	Найденевъ Найденъ
9	Смѣс. педаг. у-ще	Казанлъкъ	VIII	Коевъ Костадинъ
10	" " "	Берковица	VIII	Кръстева Сл. Петрова
11	" гимназия	Кюстендилъ	VIII	Гюргинчевъ Павелъ
12	Педагогич. у-ще	Самоковъ	VIII	Димитрова Зорница
13	Мжжка гимназия	Вратца	VIII	Семковъ С. Василевъ
14	Девическа "	Плѣвень	VIII	Игнатова Марийка
15	Смѣсена "	Хасково	VIII	Кожухарова Лили
16	" " "	Хасково	VIII	Поповъ Веженъ
17	" " "	Ст. Загора	VIII	Бановъ Ссепанъ
18	" " "	Ст. Загора	VIII	Стайкова Цвѣтанка
19	Мжжка гимназия	В. Търново	VI кл.	Берберовъ Константинъ
20	Смѣсена "	Трънъ	VIII	Ивановъ Ив. Томовъ
21	" " "	Трънъ	VIII	Димова Ив. Христова
22	Мжжка "	Варна	VIII	Сафоновъ Жакъ
23	Дев. педаг. у-ще	Шуменъ	VIII	Жекова Н. Ангелова
24	Смѣс гимназия	Орѣхово	VIII	Георгиевъ Асѣнъ
25	" " "	Габрово	VIII	Димитрова Милка
26	Мжжка "	Сливенъ	VIII	Хрусановъ Георги
27	Тел. Пош. у-ще	София	III кр.	Колевъ Ив. Петровъ
28	Педагогич. у-ще	Неврокопъ	VIII	Тодоровъ Тодоръ
29	" " "	Неврокопъ	VI кл.	Тодорова Любка
30	Мжжка гимназия	Плѣвень	VIII	Дочевъ Георги
31	Смѣсена "	Харманлий	VIII	Виделовъ Вл. Христовъ
32	III мжжка "	София	V II	Бояджийски Алекс.
33	Дев. педаг. у-ще	Ст. Загора	VIII	Овчарова Петранка
34	Мжжка гимназия	Пловдивъ	VIII	Димитровъ Димитъръ
35	Смѣсена "	Гор. Джумая	VIII	Лазаровъ Ал. Ивановъ
36	Девическа "	Русе	VIII	Пенчева С. Михайлова
37	II девич. "	София	VIII	Иванова М. Стоянова
38	Педагогич. у-ще	Ломъ	VIII	Динкова Р. Добрева
39	Търгов. гимназия	Свищовъ	VIII	Миховъ Минко
40	Девическа "	Бургасъ	VIII	Фетфова Милка
41	Ж. Пѣтно у-ще	София	III с.от.	Геновъ Йор. Алексан.
42	Мжжка гимназия	Бургасъ	VII кл.	Чомаковъ Л. Илиевъ
43	I " "	София	VIII	Берберовъ Теодоръ
44	Девич. "	Сливенъ	VIII	Арнаудова Радка
45	Търгов. "	Пловдивъ	VII	Кряковъ Ст. Мирчевъ
46	I девич. гимназия	София	VIII	Задгорс а
47	Образцовъ Чифл.	Русе	IV кр.	Петевъ Димитъръ
48	Девич. гимназия	Пловдивъ	VIII кл.	Чернева Цв. Николова
49	Смѣсена "	Т. Пазард	VIII	Кафеджийски Никола

Независимо отъ тази награда, Главното управително тѣло на Българския Народен Морски Сговоръ обеща да отпечата въ списанието „Морски Сговоръ“ и хонорува 2—3 отъ най-добритѣ работи отъ ученическия конкурсъ. Изпълнявайки това обещание, тукъ по-долу даваме 4 отъ тия конкурсни работи, посочени като най-добри отъ редакционния комитетъ на нашето списание.

Въ единъ отъ следващитѣ броеве ще дадемъ и специална статия за достоинства и недостатъцитѣ на ученическитѣ работи въ свръзка съ морето, съ целъ да дадемъ една характеристика на въпроса „Какъ ученицитѣ отъ нашитѣ сръдни училища си представяватъ морето и какво знаятъ за него“. Тази статия ще бѣде особено ценна за учителитѣ, защото тя ще имъ изтъкне на какво трѣбва особено да обърнатъ внимание при запознаването на ученицитѣ съ морето.

Ето и най-добритѣ работи отъ ученическия конкурсъ:

Чомаковъ Любенъ Илиевъ — Бургасъ
ученикъ отъ VII класъ

Какъ си представямъ и какво знамъ за морето

Какъ си представямъ морето? — Азъ го виждамъ всѣки денъ разстламо въ примамливи далечини безбрѣжна ширъ и всѣки денъ го виждамъ ново.

То е чудната хармония на нѣжни тонове, преливащи се въ омаята на лѣтень здрачъ, дивно съчетание на виолетъ и ултрамаринъ, съ безброй свѣтли отсѣнки . . .

То е ужаса въ страховната симфония на бурята, когато разярено повдигне бѣсни вълни и бѣсно ги хвърли върху брѣга. Тогава пронизително пици чайка, тогава демонски се кискатъ вещици, бѣсно се развихрятъ тритони. Дълбоко се долавя, като тътенъ на далечни, рушащи се скали, лаймotive — вѣчното, безграничното, могъщото . . .

То е приказния миръ, когато луната плъзне игривъ, сребренъ лъчъ по него. Тогава то е мистично замръкло въ таинственъ, трепетенъ чаръ — приплъсва невидимъ тритонъ, съ болка до смъртъ въ зелени, голѣми очи, огледатъ нѣжни, изтъкани отъ лунни лъчи, сирени.

То е морето — безгранична ширъ, то е морето — вѣчната красота, то е — морето — великата душа, морето — чудна мощъ, морето — дивна плѣсень . . .

Какво знамъ за морето? — Азъ знамъ, че то е залога за добритѣ дни на моето отечество. То е скрижалъ, който ще открие пътя за културата и благоденствието на народа ни, то е самия и непо-сръдственъ пътъ, който ни свързва съ цѣлъ свѣтъ, то е отдушника на мощта на моето племе.

Не напразно финикийцитѣ се споменуватъ като културенъ народъ въ едно далечно минало. Тѣ бѣха смѣли моряци и тѣхнитѣ кораби, изгубени въ неизмѣримостта на морето, наддѣлѣха страха отъ Сцила и Харибда и стигнаха далечнитѣ северни морета, отъ гдето носѣха жълтия янтаръ. Не напразно Египетъ очудва съ напредѣка си, не напразно Елада създаде Илиадата и Венера Милоска, — не напразно! — Тѣ бѣха всички синове на морето, то ги приласка, откри имъ чудни свѣтове, даде имъ пътя къмъ несмѣтни богатства, създаде имъ културата.

Азъ знамъ, че като се труда, морето щедро ще възнагради труда ми. То ще ми достави изобилна

храна, то ще ме обогати. Азъ знамъ, че то крие въ себе си богатствата на всичките златни рудници по земята. Презъ него азъ ще достигна другия край на свѣта, чрезъ него ще опозная културата, по него ще заявя за своето съществуване на цѣлия свѣтъ.

Азъ знамъ, че морето ми дава незамѣнимо удоволствие и свързано съ него физическо закрепване. Теглейки веслата, или губейки се въ вълните му, азъ чувствавамъ какъ неговата сила и смѣлостъ предиватъ въ менъ, азъ сраствамъ съ него, чувствавамъ се неговъ роденъ синъ и беззаветно го обиквамъ.

Морето е чуденъ, неocenимъ природенъ даръ, който създаде напредъка на древните, който дава поминъка и богатството на жителите отъ Малайския архипелагъ, на рибарите отъ Нюфаундленъ, на японците отъ островите, на смѣлитъ бретански рибари. Морето свързва двата свѣта, по него тече, както по нашите артерии, животътъ на земното кълбо. Покрай морето е пулсътъ на човѣчеството — голѣмите градове.

Отдавна сж оценени грамадните преимущества на морето. И не напразно мечтата въ политиката на всѣка вътрешна държава е била — „излазъ“. Защото липсата на излазъ души, както душата четири страни на клетката. Не напразно англичаните, нѣколко десетки милиони души, носятъ гордото име „владѣтели на свѣта“. Тѣ отдавна разбраха морето, обикнаха го и се срастнаха съ него — то имъ е най-вѣренъ съюзникъ.

И у насъ, макаръ и малко късно, интересътъ къмъ морето все повече се засилва. Ето училища и сдру-

Димитровъ Д. — Пловдивъ, ученикъ VIII б/р кл.

Какъ си представямъ морето и какво знамъ за него

Море, за жалостъ, до сега не съмъ виждалъ, не съмъ ималъ щастието да се любувамъ на огледалната морска повърхностъ, на великолепитъ лунни нощи край море, които поетите въ дивни стихове възпѣватъ. Въобразявамъ си бурното море, като дива, свирепа стихия, която немилостиво руши и събаря всичко и поглъща хиляди и хиляди жертви. Но когато настѣпятъ хубави, тихи дни, тогава мисля, че нѣма по-хубаво нѣщо отъ съзерцанието на безкрайната синя морска ширъ и огледалната водна повърхностъ, която леко потръпва отъ тия вѣтрецъ. А лунните морски нощи! Ясната луна сякашъ изплава изъ дълбочините и освѣтява морската повърхностъ съ мека, фосфориста свѣтина. . . . Но думите сж слаби да изразятъ оназ хубава картина, която се рисува въ въображението ми.

А какво знамъ за морето? Въ старо време, морето е било най-добриятъ пътъ за разнасяне древната култура. Смѣлитъ финикийски моряци съ своите малки кораби сж победили водната стихия — Срѣдиземно море — и навсѣкжде носѣли факела на културата, разпръсвайки въковния мракъ на невежеството. По-късно се издига голѣмата гръцка култура, пакъ благодарение на Срѣдиземно море. То играе сжщо такава велика роля и за създаване римската култура.

Крайморските народи много се различаватъ отъ другите народи. Морето култивира у тѣхъ смѣлъ и предприемчивъ духъ и тѣ завладяватъ морската стихия, която става главенъ факторъ за тѣхното културно и икономическо преуспѣване. Нима най-великите съвременни държави — Англия, Съединените Шати, Германия, Италия, Франция, Япония — не сж край море или всрѣдъ море? Атлантическиятъ океанъ днесъ се явява най-добра свръзка между двата свѣта — Стария и Новия —

жения, които ще създадатъ опитни и съвременни рибари, смѣли моряци, знаещи да използватъ това, което морето тѣй щедро раздава, — ще създадатъ и граждани, любящи и съзнаващи преимуществата му.

Не се касае за една люта и безогледна борба съ морето. Не! — то е mogelijk и своеволио. Касае се за едно обикване, едно опознаване, едно разбиране. Така ще си спечелимъ единъ приятелъ съ всичката mogelijkа сила на стихията му.

Време е да опознаемъ морето, истински да го знаемъ, да отърсимъ отъ себе си суевѣрието и страха, достойни само за невеже, който уплашенъ бѣга отъ щастието, което му се предлага, шепнейки съ устата на непросвѣтеността: на дърво безъ коренъ, не се качвамъ“. Това е животинскиятъ страхъ отъ силата му. Време е за българина да знае за морето. То ще го направи силенъ като него, богатъ като него, дълбокъ и мощенъ пакъ като него. . . .

Прекарайте едно лѣто на брѣга на морето. Вгледайте се въ кипящия животъ на неговите пристанища, който напомня сцената на Вавилонското стѣлпотворение. Вие ще усѣтите движението, неспирния прогресъ на човѣчеството и вие ще знаете за морето!

Застанете на неговия брѣгъ. Безграничната ширъ, що се губи до цѣлунката му съ небето, ще ви накара да почувствувате всичкото величие и трепетна мощъ на красивата му и вѣчно неспокойна душа. Вѣнчиятъ напѣвъ на пѣнните му вълни ще ви разкаже чудни приказки и вие ще обикнете родното море! Обикнете го!

и благодарение на него процъвтѣ напоследъкъ великата Североамериканска държава.

Но нека оставимъ великите свѣтови морета, до които ние, българите, нѣмаме достѣпъ. Да обърнемъ погледъ къмъ изтокъ, къмъ нашето Черно море. Какво е то за насъ? Не е ли това единъ неизчерпаемъ рудникъ, който, за жалостъ, тѣй малко оценяваме и използваме? Като воденъ пътъ, Черно море ни свързва съ много страни. Знаемъ, че пътуването по море е най-евтино, че съ една конска сила по него се пренасятъ 75 тона, когато по релси — само 15 тона. Като вземемъ предъ видъ и голѣмите разноски за постройката на желѣзници, тунели, шосета и пр., става ясно, че най-лесно и най-приятно. Да говоримъ ли за грамадните богатства, които крие въ своите недра морето? Но ние не знаемъ да се възползуваме отъ рудника и затова риболовството и соларството ни сж тѣй примитивни и сме принудени да ядемъ рибата, като „деликатесъ“, на баснословни цени.

Черно море оказва и голѣмо влияние върху климата на околните страни. Презъ зимата то ги стопля, а лѣтосъ отъ него лѣха приятна хладина, която привлича хиляди курортисти. Морскиятъ въздухъ е твърде полезенъ, а морските, пѣсчъните и калните бани се явяватъ незамѣними лѣчители при нѣкои болести.

Не могатъ да се изброятъ всички изгоди, които ни дава Черно море. То краси България. То е хубаво всѣкога — и денемъ и нощемъ и зиме и лѣте и привлича много почитатели на красивата природа.

Въ морето е нашето бъдеще. Чрезъ него ние ще достигнемъ по-свѣтли бѣднини. Затова, погледитъ ни трѣбва да бѣдатъ винаги обърнати натакъ, на изтокъ, къмъ нашето скъпо Черно море

Миховъ Минко — Свищовъ, ученикъ VII 6 кл.

Значението на морето за народното стопанство

Три четвърти отъ земната повърхност е покрита съ море, което е едно важно обстоятелство и не е останало безъ значение за развитието на човѣчеството. Отъ морето се е плашилъ само най-първобитниятъ човѣкъ, който е виждалъ въ него края на ловджийското си и други свои скромни предприятия. Само за него то е било прѣчка и прѣдѣлъ къмъ околния миръ. Но този неоснователенъ страхъ скоро е изчезналъ и ние виждаме, още въ ранни исторически времена смѣли моряци да кръстосватъ познатитъ имъ тогава морета. Народитъ, които сѫ били надарени съ по-голъма прозорливостъ, още отъ древността, всячески сѫ се стремили да завладѣятъ тогава познатитъ морета и благодарение именно на това тѣхно постижение тѣ сѫ надминавали въ всѣко отношение своитъ съвременници. Като се проследи историята на Финикия, Картагенъ, Римъ, ще се види тѣхниятъ стремежъ къмъ морето, изразенъ въ непрекъсната борба за обезпечаване влиянието си надъ него. Народитъ, успѣли въ това отношение, сѫ били центъръ на богатство, култура и сила.

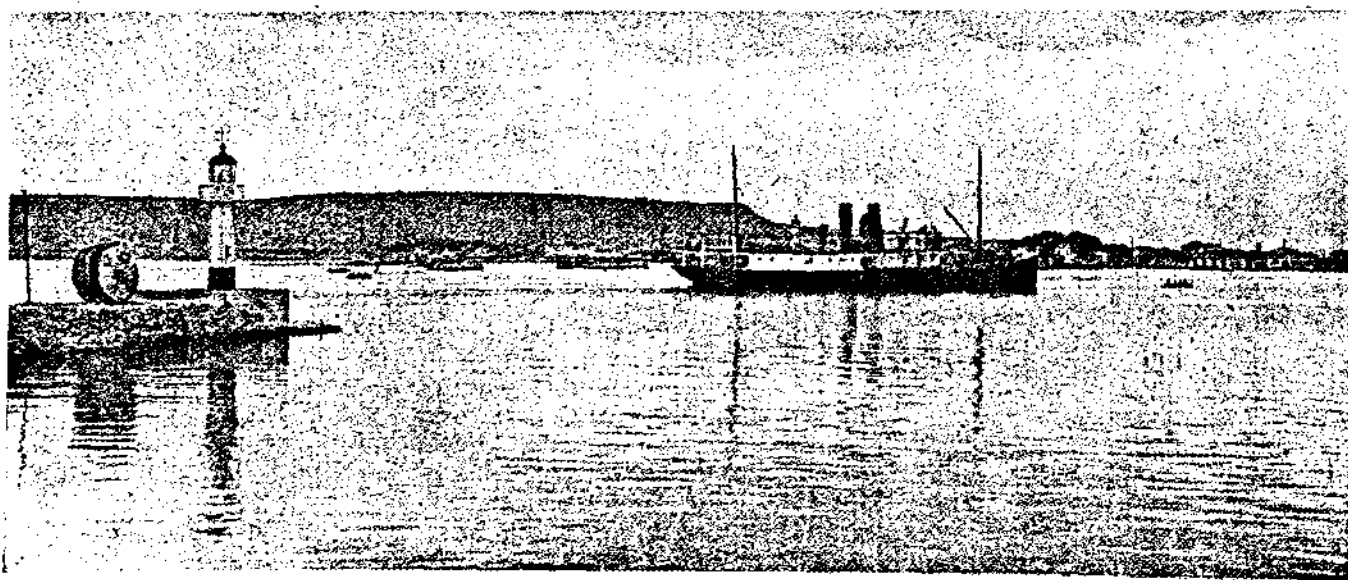
Изразътъ на икономическата мощъ на една страна се състои въ жизнеспособността на нацията, въ владѣното количество земя и най-вече въ богатствата, които крие тя въ себе си. Но националното богатство, струпано така на едно мѣсто, не би било никакво богатство; то трѣбва да бѣде разпредѣлено между хората — да попадне тамъ дето нуждата го изисква — тамъ дето то би представлявало ценностъ. Отъ тукъ следва, че пѣтищата играятъ голѣма роль въ стопанския животъ на една страна. А знае се, че измежду тѣхъ воднитъ пѣтища сѫ най-ефтиното и изгоднo транспортно сръдство. Независимо отъ това, водниятъ пѣтъ има важенъ преимущество, че неговиятъ транспортъ не подлежи на никакво ограничение, както това е при желѣзопѣтнитъ линии, а сѫщо така тукъ посоката е свободна. Морякътъ броди на дълъжъ и ширъ изъ безмѣлвния океанъ, разнасяйки славата, културата и богатството на нацията си, като не плаща нищо за строежъ на линии или поддържане на шосета. Народитъ, добили веднѣжъ излазъ на море, всячески се стремятъ да развиятъ своето корабоплаване, защото съ това тѣ ще гарантиратъ стопан-

ската си независимостъ. Достѣпътъ въ свѣтовнитъ пазари за производството на морскитъ държави е по-лесенъ; всѣкакво свѣрхпроизводство, икономически застой или криза въ такава държава минаватъ съ по-малки сътресения за народното ѣ стопанство. Тежко на народитъ, нѣмащи морски брѣгове — нѣмащи достѣпъ до международното тържище. Като най-ефтиниятъ и едва ли не най-безопасниятъ лѣтъ за превозъ и транспортъ, а отъ тамъ и за размѣна и търговия, морето съединява народитъ, които териториално раздѣля и прави държавитъ богати, силни, културни. Бидейки всѣкога сръдство за разпространение и изравняване на културата между морскитъ държави, морето спомага твърде много за модернизирание на националното стопанство.

Отъ друга страна съ богатата си и най-разнообразна фауна, то играе голѣма роль въ стопанството на страната. Риболовството, несъмнено, е източникъ за добри печалби и дава сръдства за питание на множество крайбрѣжни жители.

Не сѫ за изпускане изъ предвидъ и голѣмитъ доходи, които носятъ за народното стопанство и морскитъ курорти и бани, ако разбира се има условия за такива.

Най-явно доказателство за значението на морето въ икономическия напредѣкъ на народитъ ще ни покаже единъ бѣгло хвърленъ погледъ върху картата на който и да е континентъ. Цвѣтушитъ градове на крайбрѣжието ще се занижатъ предъ погледа ни и чернитъ точки, означаващи ги, сѫ толкова по-гѣсти, колкото народътъ, заседналъ на брѣга, е съ по-развита морска търговия или е по-старъ на това си мѣсто. Тѣкмо обратно явление ще се забележи у вътрешно континенталнитъ страни. Тѣ преживѣватъ единъ икономически застой, защото на тѣхъ или имъ липсва излазъ на море или, ако иматъ такъвъ, той не благоприятствува за съобщения. Не малка роль въ това отношение е изиграла и техниката, която обезпечаваша сръдствата за съобщение. Отъ тукъ следва, че техниката е само сръдство, а морето целъ, къмъ която се стремятъ народитъ, за да гарантиратъ стопанското си и културно развитие.

ПАРАХОДЪ „ЕВДОКИЯ“ ВЪ ВАРНЕНСКОТО ПРИСТАНИЩЕ

Фото К. А. Терзистоевъ 1929

Димитрова Зорница Стоянова — Самоковъ
ученичка отъ VIII г кл.

Морето

Вървимъ по дълга алея. Свѣтъ, хора — гъмжило . . . Но тѣ сж все едни и сжщи — все сжщитѣ хора, които можешъ да видишъ навсѣкжде: радостни, весели, или тѣжни . . . Изведнѣжъ дочувамъ глухъ тѣтенъ, нѣкакъвъ шумъ.

— Що е това? . . . чий е този гласъ?

— „Това е морето“, ми шепне той.

— Искамъ да го видя!

„Тъмно е“, — чувамъ пакъ гласа.

— Нищо, да вървимъ.

Слизаме по широка каменна стълба. Надъ насъ се носи глухо говоръ и смѣхъ . . . Все по-ясно и по-наблизо азъ чувамъ нѣкакъвъ тѣтенъ, който прилича на отгласъ отъ далечна битка. Внезапно ме лѣхва силенъ солено-горчивъ дѣхъ — дѣхътъ на морето . . . Азъ се вирамъ да разпознавая нѣщо въ тъмнината, но напраздно . . . Предъ мене нѣкъде, наблизо, нѣщо шуми, подлихва се.

— Морето, това е то!

„Не върви по-нататкъ, пази се!“ — предупреждава гласътъ. Азъ стоя като замаяна и слушамъ . . . Като че ли грамадна птица размахва многобройнитѣ си криле . . . — не! това е гласътъ на гората, разкъсвана отъ яростенъ вѣтеръ . . . слушамъ . . . Сега нѣщо фъмоли, нѣщо шепне, нѣщо стене и въздиша.

„Да си вървимъ!“ — чувамъ пакъ гласа до менъ — „утре ще го видимъ“ . . .

— Утре! Азъ ще го видя утре, но отъ тази вечеръ азъ съмъ свързана съ него, азъ го разбирамъ, чувствавамъ неговия животъ и не мога да забравя неговия нощенъ неспокоенъ сънъ . . .

— Утре! . . .

И азъ го видѣхъ! Разлѣно като кристално си-

нѣо огледало блестяше — посребрявано отъ слънцето — въ ослѣпительна красота. Азъ стояхъ като унесена, като омагьосана! И гледахъ . . . Морето леко потръпваше, галено отъ сутринния зефиръ. Въ водитѣ му се оглеждаха красивиятъ брѣгъ и кокетнитѣ вили, кацнали по него. Далече нѣкъде плуваше лодка; въ нея изправенъ пѣеше морякъ . . .

Но колко непостоянно е морето, какви разнообразни картини представя на погледа! . . . Ту тихо, спокойно, нѣжно-опалово, покрито като че ли съ бледо-синъ атлазъ, отгъвайки се въ разкошни гънки, ту пѣкъ озарено въ чуденъ чисто зеленъ цвѣтъ.

Привечеръ, прѣснати по него, лжчитѣ на залѣзващото слънце го каратъ да изглежда като огромно блюдо съ разтопено злато.

А пѣкъ вечеръ! . . . При лунна нощъ! . . .

Луната, огромна и блестяща, изплава изъ морето, като приказна принцеса разпуска златиститѣ си коси-лѣчи и чертае своя златенъ пѣтъ. Каква красота и великолепие! Случва се тогава да минава параходъ, освѣтенъ цѣлиятъ, който придава още по-феериченъ видъ на картината.

Величествена и страшна е гледката на развълнуваното море. Като че ли се намира подъ нагрѣване на грамаденъ огънь: то клопочи, кипи и н се вълнува.

Водитѣ му се повдигатъ и кършатъ. Една презъ друга вълнитѣ тичатъ къмъ брѣга, разбиватъ се въ скалитѣ и пакъ се повръщатъ назадъ, унесени въ безспиренъ, шеметенъ танцъ . . .

Красиво, величествено е морето! . . . При вида му човѣкъ най-силно чувствава своето нищожество! . . .

РЕЗУЛТАТЪТЪ ОТЪ НАШИЯ КОНКУРСЪ ЗА МОРСКИ РАЗКАЗЪ

Съгласно единодушното решение на журито, първата премия отъ нашия конкурсъ за написване на морски разказъ (3,000 лв.) не е дадена никому, понеже нито единъ отъ представенитѣ 22 разказа не притежава необходимитѣ качества за нея. Втората премия (2,000 лв.) е раздѣлена на две равни части между авторитѣ на разказитѣ — „Врагове“ (отъ Кирилъ Христовъ) и „Обсадата на Несебъръ“ (отъ Фани Попова — Мутафова. Освенъ това, свърхъ наградата, разказитѣ ще бждатъ хонорувани по установения редъ.

Журито е препоръчало да се напечататъ въ списанието и следнитѣ разкази: 1. „Морска дисциплина“ съ мото „Пилотъ“; 2. „Игра на сждбата“ съ мото „Босфоровъ“; 3. „Срещу Никулденъ“ съ мото „Вѣтроходецъ“, като се хоноруватъ на общо основание. Относно разказитѣ: „Синовѣтъ на морето“ съ мото „Pontos Euxinos“ и „Лодкарѣтъ“ съ мото „Приливъ“ журито е взело решение, че могатъ да се от-

печататъ въ списанието само следъ сполучлива преработка.

Подробности за резултата отъ конкурса вижъ въ протоколитѣ, отпечатани на страница 2 отъ рекламнитѣ листове.

Останалитѣ не премирани и неodobрени за печатъ разкази ще се запазятъ въ продължение на два месеца въ редакцията на списание „Морски Сговоръ“, а следъ този срокъ ще бждатъ унищожени. Желаетитѣ да получатъ разказитѣ си обратно, да изпратятъ въ опредѣления срокъ необходимитѣ пощенски разноски и точния си адресъ.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

СЪОБЩЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТЪТА НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ

Г. У. Т. — По молба на Г. У. Т., г. Илковъ, известенъ нашъ общественикъ и географъ е посетилъ: Пловдивъ на 24 и 25. II, Сливенъ на 11 и 12. III. и Казанлъкъ на 18 и 19. III. т. г., гдето е държалъ по две сказки, придружени съ свѣтливи картини и

карти, на теми: „Живота на Черно море“ и „Живота на Тракия“. Сказките му били много добре посетени от гражданството и учащата се младеж.

Габрово. — На 5. I. т. г. въ съборната църква „Св. Богородица“, при масово посещение от габровското гражданство, се отслужи панихида за мъченически загиналите 22 души български моряци-герои съ парахода „Варна“, на която председателът на клона — г. Стефанъ Р. Минковъ, казал силно прочувствени слова за доблестните синове на България.

— На 2. II. т. г. симфоническият оркестър на Морската Учебна Частъ — Варна, въ съставъ 40 души, подъ диригентството на г. П. Касабовъ и съ съдействието на мѣстния клонъ, изнесълъ блѣскаво своя голѣмъ симфониченъ концертъ Чайковски, който билъ масово посетенъ и привлѣкълъ вниманието на габровското гражданство къмъ Българския Народенъ Морски Сговоръ.

— На 3. II. сл. обѣдъ същиятъ концертъ билъ повторенъ за учащите се въ града, а вечерта билъ устроенъ голѣмъ балъ, който билъ отлично посетенъ.

— Настоятелството на клона въ заседанието си на 10. III. т. г. решило и тая година да устрои лѣтна детска морска колония въ Варна, за деца на свои членове и бедни габровски граждани.

— Настоятелството редовно прави своите заседания. Събирането на членския вносъ отъ старитѣ членове и записването на нови продължава усилено.

Ломъ. — На 16. III. клонътъ е устроилъ траурно утро, въ полза на семействата на загиналите моряци съ парахода „Варна“. Гл. секретаръ г. Славяновъ Георги е присѣствувалъ на това утро и е говорилъ за причините на катастрофата.

Било проектирано новото копие отъ филма „Български Дунавъ“, което е отлично по своята изработка. Следъ обѣдъ проектирали филма за войниците, а на следния день за учащата се младежъ.

Плѣвнѣ. — По инициативата на клона, на 26. I. т. г. е отслужена тържествена панихида за загиналите моряци съ прахода „Варна“. Църквата е била препълнена съ граждани и учаща се младежъ. Двама членове на Б. Н. М. С. — Протоиерей Д. Ташевъ и Александъръ Милковски сж държали прочувствени речи.

Въ същия день и въ с. Бѣжаново — Луковитско е отслужена подобна панихида. Тамъ Луковитскиятъ помощникъ окр. училищенъ инспекторъ г. Христо Даскаловъ е държалъ хубава речъ. Тия слова събудили и извикали небивала тѣга у слушателитѣ за народната ни загуба, но и обновили духа за устойчивост и насочване усилията на семейството, училището, църквата и обществото за максимумъ национална гордостъ.

Пловдивъ. — На 16. III. Упр. тѣло на клона въ цѣлния си съставъ е поднесло художествено изработенъ адресъ на своя почетенъ председател г. Генералъ М. Куцаровъ, и разкошенъ букетъ отъ живи цвѣта на госпожата му.

— Въ същия день спуснали и първата спортна лодка на вода въ езерото.

— Клонътъ проявява дейностъ и въ околните градове, като подкрепя тамкашнитѣ упр. тѣла на клоноветѣ ни. Така напр. влѣзълъ е въ свръзка съ Карловския клонъ по проектиране на филма „Морскиятъ титани“ съ сказка „Цели и задачи на Б. Н. М. С.“.

П. П.

ДЕТСКО МОРСКО ЛѢТОВИЩЕ, УРЕДЕНО ОТЪ ПЛѢВЕНСКИЯ КЛОНЪ НА Б. Н. МОРСКИ СГОВОРЪ ПРЕЗЪ 1929 ГОДИНА.

Това е шестото лѣто, откакто клонътъ, вѣренъ на традицията си, организира и издържа лѣтно детско морско лѣтовище на нашия брѣгъ. Презъ миналитѣ години Плѣвнѣнци лѣтуваха въ Варна, въ разни училищни сгради, а това лѣто клонътъ закупи въ село Галата — Варненско, мѣсто съ солидна постройка на стойностъ повече отъ 300,000 лв., гдето бѣ уредено лѣтовище.

Лѣтували сж 67 деца отъ прогимназиитѣ и основнитѣ училища отъ гр. Плѣвнѣ и нѣкои села отъ окрѣга. Рѣководниятъ персоналъ се е състоялъ отъ 6 учители, 1 лѣкаръ, 5 слуги и 1 готвачка. Главниятъ рѣководителъ е билъ секретарѣтъ на училищната инспекция — г. Папазовъ. Отъ всички деца, само 38 сж платили опредѣлената такса за издрѣжка, а останалитѣ 29 бедни деца сж издържани отъ клона съ помощи отъ Плѣвненското училищно настоятелство, Плѣвненския гарнизонъ, Окрѣжната постоянна комисиия и др.

Тѣй като лѣтнитѣ колонии преди всичко преследватъ санитарни и здравни задачи, то изборѣтъ на деца за лѣтуване е билъ предоставенъ на комисиия отъ 4 души лѣкари. Колонията заминала на 1 августъ и се завърнала на 30. с. м.

Споредъ рапорта на гл. рѣководителъ и лѣкаря, мѣстото за лѣтовище въ с. Галата е отлично: здравословно, високо мѣсто, съ чудна морска гледка, съ здравъ морски климатъ, безъ рѣзки промѣни на температурата; болести не въртuvatъ. Зданието имъ е хигиенична едноетажна постройка съ много стаи и отдѣления, съ достатъчно свѣтлина и хубаво южно изложение.

Основнитѣ черти въ живота на колонията се опредѣляли отъ специаленъ правилникъ, по който сж се рѣководили. На първо мѣсто стои грижата за физическо развитие и заякване на децата. Лѣтовниците получавали силна и разнообразна храна 5 пѣти на день. Второ важно условие било режимътъ на слънчевитѣ и морскитѣ бани, които се правѣли по опредѣлена система. Благодарение на това, децата бавно и равномерно почернѣли и добили свежъ видъ. Кѣпането представлявало най-радостния моментъ за децата и органиченията въ това отношение се считали като най-голѣмо наказание.

Децата се приучвали къмъ редъ и дисциплина и здравни навики.

Заболѣвания между лѣтовниците не е имало. Въ празнични дни сж правени екскурзии изъ околноститѣ на Варна.

Лѣтуването оставило у децата отлични спомени.

П. П.

ДЕТСКО МОРСКО ЛѢТОВИЩЕ, УРЕДЕНО ОТЪ ПЛОВДИВСКИЯ КЛОНЪ НА Б. Н. М. С.

Презъ отчетната година клонътъ устроилъ лѣтна морска детска колония въ Созополъ за 58 деца и 6 рѣководители, или всичко 64 човѣка. Колонията прекара въ Созополъ 30 дни. Отъ визираниитѣ 58 участници въ колонията 22 деца сж заплатили по 1250 лв., 25 деца сж заплатили по 1500 лв. и 11 деца не сж заплатили нищо, а сж се ползували безплатно, както отъ пѣтъ и легло, така и отъ храна. Тия 11 деца сж вербувани по едно дете отъ всички благотворителни дружества въ града, съ което Упр. тѣло смѣта, че е изпълнило единъ актъ на благотворителностъ.

Колонията не е получила никакви субсидии отъ никъде, а е издържана изключително отъ вноските на участващите и сръдствата на клона. Созоп. учил. настоятелство, управата на прогимназията и Созополскиятъ клонъ на Б. Н. М. С. сж помогнали за уредбата на колонията; помѣщението е отпуснато безплатно. Общиятъ разходъ е 94,500 лв.

Всички деца сж се чувствували много добре и сж надали сръдно до 2 кгр.

П. П.

КЪМЪ ЧЛЕНОВЕТЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ!

Неполучаващите списанието ще почнатъ да го получаватъ само следъ като издължатъ членската си вноска за цѣлата 1930 година.

Изплатилитъ вноската си и не получаващи списанието, трѣбва да провѣрятъ въ Управителното тѣло на своя клонъ, дали точниятъ имъ и пълненъ адресъ, при това **непремѣнно заедно съ съответната вноска**, сж изпратени въ Главното Управително Тѣло въ Варна; безъ това, естествено, Гл. Упр. Тѣло не може никому да изпраща списанието.

Редовно издълженитъ членове предъ своя клонъ, а отъ тоя последния — предъ Гл. Упр. Тѣло, ако не получатъ нѣкой брой отъ списанието, веднага трѣбва да съобщатъ за това съ отворено писмо направо въ Гл. Упр. Тѣло на Б. Н. М. С. въ Варна, ул. „Царъ Борисъ“ № 6, като заедно съ това съобщатъ точния си и пълненъ адресъ. Изгубената книжка се изпраща повторно само ако се съобщи за това въ Г. У. Т. не по-късно следъ получаването на следущната книжка.

За всѣка прмѣна на адреса се съобщава своевременно по сжия начинъ, като се прилага и 5 лв. за отпечатване на новия адресъ.

Трѣбва да се помни добре, че най-често **книжките се губятъ** поради несъобщаване пълния и точенъ домашенъ адресъ.

При адресъ, даденъ въ учреждението, дето работи абонатътъ, всѣкога трѣбва да се разчита на изгубване на книжки отъ списанието. Винаги домашниятъ адресъ е за предпочитане.

ОТЪ ГЛ. УПР. ТѢЛО НА Б. Н. М. С.

ИЗЪ ЧУЖДИТЪ ВОЕННИ ФЛОТИ

Англия. — Презъ течение на 1929 година въ очакване на резултата отъ преговоритъ за ограничение на въоръженията по море, Англия преустанови изпълнението на корабостроителната си програма и отчасти се отказа отъ постройката на нѣкои отъ новостроящите се военни кораби.

— Следъ предварителни упражнения въ втората половина на м. януарий т. г. Атлантическиятъ и Сръдизноморскиятъ английски флоти сж произвели обичните пролѣтни съвмѣстни маневри въ водитъ на Сръдизмното море презъ течение на цѣлия месецъ февруарий. Следъ привършване на маневритъ корабитъ отъ Атлантическия флотъ въ началото на м. мартъ т. г. сж посетили на групи нѣкои чужди сръдизноморски пристанища по северния брѣгъ на Африка.

— Въ връзка съ пролѣтните маневри и артилерийскитъ стрелби на Атлантическия флотъ, на 11 януарий т. г. тръгнаха отъ Портландъ за Гибралтаръ 3 кораба-влѣкача за обслужване на щитовото дѣло. Презъ време на пътуването въ Английския каналъ, единъ отъ тѣхъ — „St. Genny“ — поради жестоката буря и голѣмо вълнение се преобърналъ и потъналъ недалечъ отъ острова Ушанъ. Съ кораба загинали командиръ му и 22 моряка. Били спасени само 5 души. Загиналиятъ корабъ-влѣкачъ билъ построенъ въ 1919 г., водоизмѣстване 800 тона, скоростъ 12 морски мили въ часъ.

Франция. — Презъ последнитъ нѣколко години Франция чувствително засилва военния си флотъ. Тя се стреми на всѣка цена да стои предъ Италия въ военно-морско отношение. Французкиятъ печатъ постоянно тръби за необходимостта да се увеличи и усил материалната частъ и личниятъ съставъ на флота. Въ връзка съ Лондонската морска конференция за международното разоръжение по море се-

наторътъ Кергезекъ популяризира мнението, че Франция има нужда отъ отбранителни морски сили, които да превъзхаватъ три пѣти морскитъ сили на Италия. Той подкрепя това мнение съ обширни доводи и своеобразно подобрани данни и коефициенти, като настоява Франция да заеме трето мѣсто въ свѣта въ военно-морско отношение. Морската комисия въ сената, морската комисия въ палатата на депутатитъ, както и французската преса сж напълно съгласни съ мнението на сенатора Кергезекъ и настояватъ обязательно да бѣде извоювано за Франция трето мѣсто между Великитъ морски държави, между Северно-Американскитъ Съединени Щати и Япония и въ всѣки случай, предъ Италия.

— Новиятъ французски морски бюджетъ за 1930—1931 г., безъ специалнитъ суми за новото корабостроение, възлиза на 2,683,152,486 франка, т. е. на 197,807,978 франка повече отъ сумитъ по миналогодишния бюджетъ. Главнитъ пера по новия бюджетъ сж: модернизиране на линейнитъ кораби, запасяване на топливо, увеличение и подобрене бита на личния съставъ и усилване брѣговата отбрана и пристанищестроението.

— Главнитъ бази на французскитъ подводници сж: Шербургъ, Брестъ и Бизертъ. Въ Шербургското пристанище се базиратъ подводнитъ заградители, въ Брестското — океанскитъ подводници съ голѣмъ районъ на действие, въ Бизертското — най-новитъ подводници II класъ.

— На 4 януарий т. г. французкиятъ броненосецъ кръстосвачъ „Едгаръ Кинетъ“, въ мъгляво време, се е натъкналъ на неизвестни до сега подводни камъни около носъ Бланъ, отстоящъ на 18 морски мили отъ Оранъ. Кръстосвачътъ е пътувалъ отъ Алжиръ за Казабланка съ около 100 души морски юнкери. Той получилъ голѣми повреди и скоро се разкъ-

салъ на две части. Цѣлнятъ екипажъ е спасенъ. Въ настояще време се работи за прибиране на оръжията и всички ценни предмети. Кръстосвачътъ е построенъ въ 1907 г., водоизмѣстване 14,000 тона, скоростъ 24 морски мили въ часъ и въоръженъ съ 14—20 см. оръдия.

Германия. — Презъ месецъ октомврий миналата година е спуснатъ на вода новостроящиятъ се германски кръстосвачъ „Лайпцигъ“, четвъртия по редъ отъ еднотипнитъ нему кръстосвачи „Кенигсбергъ“, „Карлсруе“ и „Келнъ“. Новиятъ кръстосвачъ има две кърмови 15 см. кули, разположени по диаметралната плоскост, когато въ останалитъ три горизонтални кръстосвача артилерийскитъ кули сж разположени ешалонно. Кръстосвачътъ „Лайпцигъ“ се отличава отъ останалитъ три кръстосвача и по това, че има противоминни издустии и само една димова тръба, която приближава силуета му къмъ силуетитъ на германскитъ линейни кораби.

— Презъ изтеклата 1929 г. сж влѣзли въ строя следнитъ новопостроени кораби: кръстосвачитъ: „Кенигсбергъ“ и „Карлсруе“ и ескадренитъ миноносци: „Тигеръ“, „Луксъ“, „Ягуаръ“ и „Леопардъ“. Презъ сжщата година сж изключени отъ списъцитъ на флота: линейниятъ корабъ „Пройсенъ“, кръстосвачитъ „Тетисъ“ и „Медуза“ и миноносцитъ V1, V2, V3, V5 и V6. Въ настояще време въ състава на германския воененъ флотъ влизатъ: 7 линейни кораба, 8 кръстосвача, 29 ескадрени миноносца, 27 миночистача и 16 спомагателни кораба.

Ромъния. — Новитъ ромънски миноносци „Режеле Фердинандъ I“ и „Режеле Мария“, които се строятъ въ Неаполската корабостроителница „Патисонъ“, ще бждатъ въ най-скоро време окончателно готови за да влѣзатъ въ строя. Всѣки единъ отъ тия два кораба има следнитъ данни: водоизмѣстване 1850 тона; скоростъ 35 морски мили въ часъ; артилерия — петъ 12 см. единично установени оръдия; едно 7.6 см. противавиопланно оръдие; две 4 см. противавиопланни автоматически пушки; шесть 53 см. торпедни тръби (2 тройни торпедни апарата); мощностъ на механизмитъ 75,000 конски сили; районъ на действие 3000 морски мили (при скоростъ 15 мили въ часъ); най-голъма дължина 102 метра; най-голъма широчина 2.6 метра; газене 3.5 метра; запасъ отъ самодвижущи се минии (торпеда) — 50. Оръдията сж вече поставени на мѣстата си. По отношение на стожеритъ първоначалниятъ проектъ е измѣненъ и двата стожера сж съ три крака. На предния стожеръ е поставенъ единъ прожекторъ и вѣроятно ще бжде поставено приспособление за централно примѣрване. На задния стожеръ е поставенъ втори прожекторъ. Високата носова частъ на миноносцитъ имъ обезпечава добра мореходностъ. Корабитъ сж боядисани съ съвсемъ свѣтло-сива боя (почти бѣла) и на носовата имъ частъ сж написани първоначалнитъ букви на имената имъ („R. F“ и „R. M“). Тия два ескадрени миноносца принадлежатъ къмъ най-мощнитъ въ цѣлия свѣтъ.

Споредъ руски сведения, щомъ тия ескадрени миноносци бждатъ окончателно готови, ще посетятъ Барселона(?). Тѣ ще се съпровождатъ отъ другитъ два по-стари ромънски ескадрени миноносца „Мараци“ и „Марачещи“, които сж били въ Неаполъ, въ началото на тази година.

Последнитъ два ескадрени миноносца, построени по-рано сжщо въ Италия, презъ времето 1925—1927 г. бѣха модернизирани въ корабостроителницата „Патисонъ“. Много е възможно, че пре-

биваването на тия два ескадрени миноносца въ Неаполъ е въ връзка съ единъ необходимъ ремонтъ следъ повредитъ, които тѣ получили презъ 1929 година, което съобщихме въ брой 2 отъ нашето спасание „Морски Сговоръ“.

(По „Морски Сборникъ“, № 2 — Ленинградъ 1930 г.; С. Н. И.).

*

— **Търновската окръжна постоянна комисия** отъ две години проучава въпроса за бързъ, сигуренъ и ефтинъ транспортъ по Дунава съ цель да се улесни износа на нашитъ произведения и специално: на грозде, зеленчукъ, овощи, яйца и други продукти, които иматъ отличенъ пазаръ въ чуждитъ държави, граничащи съ тази рѣка.

Въ връзка съ това, въ конференцията на председателитъ на Окръжнитъ постоянни комисии, която е свикана на 16. III. т. г. въ София, е поставенъ въпроса относно основаването на едно Българско Дунавско параходно дружество. Въ тая конференция сж локанили г. г. Министритъ на земледѣлието, Желѣзницитъ и Търговията, г. г. Председателитъ на Камаритъ отъ София, Варна и Русе, г. Директора на Българското търговско параходно дружество и представители на Б. Н. Морски Сговоръ.

Б. Н. М. С. се е представлявалъ отъ г. председателя на Г. У. Т. г. Стояновъ, П. и В. Игнатовъ, нар. представителъ. Участвувалъ е и Началника на Дунавската полицейска служба г. Ив. Михайловъ, като представителъ на Русенския клонъ на Б. Н. М. С. Резултатитъ отъ конференцията ще бждатъ дадени въ отдѣлна статия въ следния брой.

П. П.

Съюзътъ на моряцитъ въ Русе представилъ на 26. III. филма „S. O. S.“ въ Модерния театъръ, прихода отъ който е предназначенъ за семействата на загиналитъ съ парахода „Варна“.

Руски военно-морски исторически кръжокъ въ Парижъ. Отъ две години насамъ, рускитъ морски офицери отъ царския флотъ, живущи сега въ Парижъ, сж образували военно-морски исторически кръжокъ. Целта на този кръжокъ е: да се събератъ и запазятъ всички исторически документи относно деятелността на флота презъ време на свѣтовната война и революцията; да се поддържатъ знанията на рускитъ морски офицери на съвременна висота и да се пропагандира всрѣдъ руското задгранично общество идеята за необходимостъ отъ воененъ флотъ.

Презъ време на своето съществуване рускиятъ военно-морски исторически кръжокъ е устроилъ цѣлъ редъ интересни популярни лекции, обхващащи всички въпроси относно свѣтовното сърезование на море.

Председателъ на този кръжокъ е капитанъ I рангъ А. В. Городнскій.

(Изъ „Последни новости“, № 3231, Парижъ 1930 г.)

Подпомагане плаването въ Италия. Италианското правителство усилено подпомага, въ последно време, развитието на водния спортъ въ страната. То задължава понастоящемъ всички общини да строятъ бани и басейни и локанва всички спортни организации въ страната, принадлежащи на Италианската морска лига, да даватъ своето съдействие и идеи на общинскитъ и държавни учреждения, за да могатъ банитъ и басейнитъ да бждатъ построени по единъ типъ, както и за правилното ръководство на водния спортъ.

Ограничение поукката на стари параходи въ Турция. — За да ограничи купуването на много

стари параходи въ Турция правителството е прокарало напоследък законъ, съ който се забранява купуването на параходи за Турция по-стари отъ 15 години.

Субсидиране Югославянскитѣ параходни дружества за обслужване Адриатическото крайбрѣжие. Напоследък е подписанъ отъ министъра на съобщенията въ Югославия договора за субсидиране на нѣколко мѣстни параходни дружества въ Югославия, които обслужватъ Адриатическото и крайбрѣжие. Съ тоя договоръ се урежда до края на 1930 г. организацията на каботажното плаване по Адриатическия брѣгъ на Югославия, като най-подробно сѣ указани линиитѣ, които всѣко субсидирано параходно дружество трѣбва да поддържа. Сѣщитѣ дружества се задължаватъ въ 10-годишенъ периодъ да увеличатъ параходнитѣ си паркове съ направата на нови 24 кораби за по-редовното обслужване на крайбрѣжието.

За тия услуги държавата се задължава да имъ плаща субсидия, размѣрътъ на които възлиза годишно на около 50 мил. динари.

Преминаване Босфора съ желѣзница. Турското правителство е окончателно утвърдило концесията на едно белгийско дружество за експлоатация на „фери-боатъ“ между европейския и азиатския брѣгъ на Босфора при Цариградъ. Съ това се дава възможностъ на Симплонъ-Ориентъ-Експреса да отива безъ трансбордиране отъ Западна Европа до центъра на Мала-Азия. Съединителнитѣ точки съ фери-боата ще бѣдатъ: Сиркеджи въ най-издадената точка на Сарай-Бурунъ откъмъ европейския брѣгъ на Босфора и Хайдаръ-Паша, близо до Скутари на Азиатския брѣгъ. Дружеството, което е получило концесията, е почнало вече своитѣ работи по направа на „фери-боата“ и разчита да почне редовна служба съ него презъ текущата година. „Фери-боата“ се приготвява да може да пренася едновременно 6—7 вагона.

Начало на националенъ търговски флотъ въ Египетъ. Известни сѣ стремежитѣ и борбитѣ на Египетъ за изваждане всички права на една самостоятелна държава и отдѣлянето ѝ отъ негодитѣ на Английския протекторатъ. Наредъ съ усилията за добиване политическа независимостъ, Египетската държава се стреми да създаде отъ сега условия за стопанско-икономическа самостоятелностъ. Затова Египетското правителство напоследък се занимава съ въпроса за създаване на чисто египетски търговски флотъ, съ който да се улесни вноса и особено износа. Въ това направление банката Мизръ е направила конкретнo предложение на правителството за създаване на едно чисто египетско

параходно д-во на акционерни начала съ участието на Египетската държава, по подобие на българското параходно д-во. Това предложение било сложено на проучване.

Водно съобщение между Черно и Ледовито морета. Съобщава се отъ Руски източникъ, че отъ 1930 г. ще почне построяката на канала между рѣкитѣ Кама и Пегора. Пълноводнитѣ и плавателни рѣки Кама и Пегора, съединени посредствомъ новия каналъ, ще образуватъ единъ воденъ пътъ съ дължина около 3000 клм., който ще свързва Каспийското съ Северното морета. А съ прокопаването на канала между рѣкитѣ Донъ и Волга, който ще свързва Каспийското съ Черното морета, ще се образува единъ грамаденъ воденъ пътъ между Северното и Черното морета.

Съгласно проекта, водата на канала ще се използва за направата на три водни централи, които ще даватъ годишно 800 милиона киловатъ часове. Постройката на канала ще струва 120—130 милиона рубли, като само воднитѣ централи ще струватъ 75—80 милиона рубли.

Новъ бързоходенъ френски корабъ. По инициативата на френската камара на депутатитѣ, презъ настоящата година се е почнала построяката на единъ бързоходенъ турбиненъ корабъ, който ще се използва за съобщение между Алжиръ и Марсилия. Корабътъ ще има една машина отъ 60,000 конски сили и при нормални условия ще развие скоростъ 30 мили въ часъ; корабътъ е тъй конструиранъ, че въ случай на мобилизация веднага ще може да се приспособи за транспортиране на африкански войски къмъ Франция.

Постройката на новия корабъ ще струва около 45,000,000 лева, които ще бѣдатъ отпуснати отъ държавата. Корабътъ, следователно, ще бѣде държавна собственостъ, обаче за използването му въ мирно време, се предполага, че ще бѣде предаденъ на използване отъ д-вото „Соснете генерале трансатлантикъ“.

Ликвидиране държавния търговски флотъ въ Ромъния. Както е известно, ромънското правителство отдавна бѣ решило да комерсиализира своя търговски флотъ, като го постави на търговски начала въ формата на частно дружество. За тая целъ то водѣше сериозни преговори съ една група английски финансисты, съ които изглежда, че не се е достигнало до никакъвъ практически резултатъ, вследствие на което напоследък то е взело решение да продаде всички държавни кораби и по този начинъ да ликвидира съ досегашния Ромънски държавенъ търговски флотъ.

К. Ск.

Антоновъ, Л. — „Материали по гидрологии Азовского моря“. (Записки по Гидрографии, Том 51, Ленинград 1926 г., стр. 195—225).

А-въ — „Отплата на заслужилитѣ членове“ (Списание „Морски Сговоръ“, год. VII, брой 4, Варна, IV. 1930 г., стр. 1—2).

Greenwood, Th. — „Echos de la Conférence navale“. L'Anxiété de M. Mac Donald. — La Conférence continue. — Informations discrètes. — Diplomatie italienne. — Promenades américaines. — (La Bulgarie, VIII-ème année, № 1986, Sofia 10. III 1930, p. 1).

Dronmev 'A. — „Svichtov“ (La Bulgarie, VIII-ème année, № 1982, Sofia 5. III. 1930, p. 1).

Доревъ, Панчо — „Черноморското крайбрѣжие доставя строителни материали за турскитѣ военни кораби, царскитѣ дворци, държавни учреждения и др.“ — Изъ турскитѣ държавни архиви — (в. „Зора“, год. XI, брой 3216 и 3217, София, м. мартъ 1930 г.).

Дормидонтовъ, Н. К. — „Речное судостроение“ Ленинград 1930 г. (Издание Судопроекта, 382 стр., цена 2 рубли).

Castex, Amiral — „Théories stratégiques“. Tome premier: Généralités sur la stratégie. La mission des forces maritimes.

- *La conduite des opérations.* — Paris 1929. (Société d'Éditions Géographiques, Maritimes et Coloniales).
- Куюджуклиевъ, Кр. — „Сражението на предниѣ охранѣ въ морския бой предъ Скагеракъ“ (сп. „Воененъ журналъ“, год. XXXVI, кн. 9 и 10, София, януарий 1930 г., стр. 131—163).
- Кашевъ, Д-ръ С. Г. — „Нуждата отъ българско паракостство по Дунава“ (в. Народна отбрана, год. XI, бр. 1482, София, 21. III. 1930 г., стр. 3).
- Колленковский, А. — „Дарданельская операция“ Ленинград 1930 г. (Государственное Издательство, III стр. и 9 схем.).
- Кажневъ, Инж. Б. — „Землени работи въ Варненското пристанище съ сухи и плаващи дълбачки“ (Списание на Българското Инженерно-Архитектно д-во, год. XXX, брой 6, София, 20. III. 1930 г., стр. 122—126).
- Лондис, А. — „Магнитные наблюдения по берегам Черного и Азовского морей в 1911 и 1912 г. г.“ (Записки по Гидрографии, Том 51, Ленинград 1926 г., стр. 73—89).
- Миховъ, М. — „Средиземно море въ миналата война и настоящето състезание на крайбрежните държави“ (в. „Отечество“, год. XI, брой 465, София 29. III. 1930 г., стр. 3).
- Мановъ, Иосифъ А. — „Какъ постъпватъ трезвитъ и културни народи при нещастие по море“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 11 и 12).
- Миховъ, Михаилъ Ю. — „Бойно плаване съ подводникъ“ — Изъ дневника на загиналия презъ 1918 г. мичманъ II р. Михаилъ Юрдановъ Миховъ — (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 16—20).
- Мюке, Лейт. Х. фонъ — „Първата плячка“ — Превелъ Куюджуклиевъ — (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 14—16).
- Нечаевъ, А. и Зашевъ, Г. — „Сладките води и тяхните биологични особености“ София 1929 г. (Издание на Министерството на земледелието и държавните имоти).
- Никитинъ, В. и Скворцовъ, Е. — „Гидрологическите разрези, произведени на Черном море в августъ и ноември 1923 г. и в мартъ 1924 г.“ (Записки по гидрографии, Том 49, Ленинград 1926 г., стр. 277—301).
- Н., Д-ръ Ник. — „Лондонската конференция за намаление морските въоръжения“ (в. Народна Отбрана, год. XI, брой 1483, София 28. III. 1930 г., стр. 3).
- Панайотовъ, Д-ръ Ив. — „Около американската криза и споръ за морските въоръжения“ (в. „Лъчъ“, год. II, брой 378, София, 15. III. 1930 г., стр. 3).
- Патевъ, Н. — „Сибиръ“ (Сп. Природа, год. XXX, брой 5 и 6, София 1930 г., стр. 67—68.).
- П. Г. — „Течения Босфора“ (Записки по Гидрографии, Том 51, Ленинград 1926 г., стр. 225—245).
- П. П. — „Ямболското детско морско лѣтoviще презъ 1929 година“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 2).
- Пампуловъ, Инж. П. — „За детските лѣтни морски колонии“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 3—5).
- Писовъ, Г. — „Германската метеорологическа служба за предсказване на времето въ услуга на мореплаването“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна 1930 год. стр. 10).
- Сакеллари, Н. — „Описание мореходныхъ инструментовъ“. Часть I. Ленинград 1928. (Издание Управления Военно-морскихъ Сил Р. К. К. А., 212 стр., 126 чертежей, 6 табл.)
- Слаяновъ, Г. — „Нашиятъ корабенъ тонажъ“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 г., стр. 5—9).
- С. Н. И. — „Единъ смѣлъ походъ съ подводникъ“ (Сп. Морски Сговоръ, год. VII, брой 4, Варна IV. 1930 год., стр. 12—14).
- Тодоровъ, Ас. Х. — „Презъ Европа по вода“ (Сп. Природа, год. XXX, брой 5 и 6, София 1930 г., стр. 81—82).
- Thomazi, A. — „La marine française dans la Grande guerre (1914—1918)“. — La guerre naval dans la Méditerranée — Paris 1929 (Payot; pages 254, prix 24 fr.).
- Трубячинский, Н. — „Магнитные наблюдения на берегахъ Черного и Азовского морей в 1909, 1910, 1912 и 1914 годахъ“ (Записки по Гидрографии, томъ 50, Ленинград 1925 г., стр. 157—180).
- Таманджиевъ, Ив. — „Варна — Славянска Ница“ (Сп. Морски Сгов., год. VII, брой 4, Варна IV 1930 г., стр. 9 и 10).
- Шошлековъ, М. — „Свободата на морето“ (Сп. Звено, год. III, кн. 9, София 9. III. 1930 г., стр. 135 и 136).

Сладките води и тяхните биологични особености отъ А. Нечаевъ и Г. Зашевъ. София 1929 г. (Издание на Министерството на земледелието и държавните имоти, 58 стр.)

Презъ последните 10 години, едновременно съ дейността на Българския Народенъ Морски Сговоръ, нашата бедна рибарска литература започна да се обогатява редовно годишно съ по няколко интересни труда. Тия трудове це-

лятъ да изучатъ и уяснятъ условията за рибарството въ нашитѣ солени и сладки води, за да може да се насочи на правъ пътъ развитието на риболовството ни.

Единъ отъ последните трудове въ тази областъ е цитираната по-горе книга, излязла въ края на 1929 г. Въ нея авторите разглеждатъ научно нашитѣ сладки води и тяхните биологични особености въ връзка съ рибарството. Тя има следното съдържание: Въведение; Течания води; Стоящи води; Езера; Блата; Рибното население на нашитѣ сладки води; Продуктивностъ на сладките води и Зарибяване.

Въ заключителната частъ на книгата сѣ дадени ценни практически упуствания по зарибяването на сладководните басейни. Препоръчваме я на всички, които се интересуватъ отъ рибарството въ нашитѣ сладки води.

С. Н. И.

Записки по гидрографии, издаваемые Гидрографическимъ управлениемъ С. С. С. Р., Том XLIX, Ленинград 1925 г., 320 стр., ц. 3. рублевъ.

Четиредесетъ и деветиѣтъ томъ отъ известните руски „Записки по гидрография“ има следното съдържание: 1) Незамръзващо пристанище на Далечния изтокъ отъ П. Римский—Корсаковъ; 2) Данни за приливитъ въ Източния океанъ отъ В. Стахевичъ; 3) Работитъ на Приливния Институтъ въ Ливерпулъ отъ М. Никитинъ; 4) Новъ методъ за изучаване на морските вълни отъ В. Шулейкинъ; 5) Презъ ледоветъ на Нова Земя отъ В. Визе; 6) Бележки за плаването къмъ Нова Земя и въ Карското море съ параходо-ледосѣкачъ „Николай“ презъ 1911 г. отъ Н. Онуфриевъ; 7) Юраки — Етнографически очеркъ — отъ А. Соболевъ; 8) Отдаденитъ магнитенъ компасъ за самолета отъ Френкелъ и Беляковъ; 9) Аерофотография, дейната сжисностъ и възможности отъ Вандель и Полякъ; 10) Размѣритъ на земята отъ В. Ахматовъ; 11) Международно гидрографическо бюро отъ П. Мессеръ; 12) Жирокосмически хоризонтъ система д-ръ Аншютцъ отъ Б. Кудревичъ; 13) Нѣколко нови океанографически прибори отъ Ю. Шокальский; 14) Описание на анемомумбографа отъ Н. Владимировъ; 15) Подводния електрически лагъ на Черникеева отъ И. Комаровъ; 16) Електрически лагъ на Болъ отъ И. Комаровъ; 17) Новъ апаратъ за предупреждаване наличието на мъгла отъ Е. Пуйше; 18) По въпроса за плаването въ ледоветъ на Финския заливъ отъ Н. Струйский; 19) Ледената покривка въ Кандалския заливъ отъ А. Илина; 20) Нѣкои особености на ледената покривка въ Финския заливъ отъ Арнолд—Алясевъ; 21) Службата за наблюдение на ледоветъ въ Северния Атлантически океанъ отъ Ю. Шокальский; 22) Хидрологически разрези направени въ Черно море презъ м. августъ и ноември 1923 г. и презъ м. мартъ 1924 година отъ В. Никитинъ и Е. Скворцовъ; 23) Ново понижение на равнинието въ Каспийско море отъ А. Михалевский; 24) Описание на прибора за опредѣляне наклона на вѣжето при хидрологическите наблюдения отъ Е. Скворцовъ; 25) Прозрачността на въздуха въ Баку отъ Н. Малиновский и 26) Хидрографическите кораби въ чуждите флоти отъ Е. Шведе.

С. Ч.

Записки по гидрографии, издаваемые Гидрографическимъ Управлениемъ С. С. С. Р. Том 50. Ленинград 1929 год., 328 стр., цена 3 р.

Петдесетиѣтъ томъ на известните „Записки по гидрография“, издавани въ столицата на Русия има следното съдържание: 1) Сигнали за времето и тяхното използване за опредѣление на географическата дължина отъ А. Нефедевъ; 2) Изостазия отъ В. Ахматовъ; 3) Точна нивелировка въ Одеса и околността ѝ отъ Каврииский; 4) Бележки по геодезия и гидрография отъ Н. Матусевичъ; 5) Ледосѣкачна практика и плаването въ Северния Ледовитъ океанъ отъ И. Ануфриевъ; 6) Магнитни наблюдения по брѣговетъ на Черно и Азовско морета презъ 1909, 1910, 1912 и 1914 години отъ Н. Трубячинский; 7) Водниятъ балансъ на Каспийско море отъ А. Михалевский; 8) Приливитъ при Нова Земя отъ Вс. Березкинъ; 9) Приливитъ въ Печорския лиманъ отъ Вс. Березкинъ; 10) Обработката на приливитъ въ Марс-Сале на западния брѣгъ на Ямалъ отъ Ан. Белобровъ; 11) По въпроса за разпространението на полунощната приливна вълна въ Карското море отъ Ан. Белобровъ; 12) Хидродинамика на приливитъ въ Бѣлото море отъ Вас. Шулейкинъ; 13) Изследване устието на рѣка Пайдинте на западния брѣгъ на Ямалъ отъ Ан. Белобровъ; 14) Зимниятъ режимъ и дѣниятъ ледъ въ рѣка Нева въ района на Ивановскитъ прагове отъ А. Вершинский; 15) За полярититъ сияния отъ Н. Николский; 16) Скоростомѣра (лага) на Сперри отъ П. Палейский; 17) Проектъ за триангулация около Балтийското море отъ И. Жонголовичъ; 18) Опредѣляне разхода на водата въ Карабугазския порливъ (Каспийското море) отъ А. Михалевский; 19) Експедиция на Фалкландскитъ острови отъ В. А. и 20) Границитъ на океанитъ и моретата, споредъ предложението на Международното гидрографическо бюро въ Монако отъ Ю. Шокальский.

С. Ч.

КОНКУРСЪ

на Б. Н. М. С. за записване на исторически трудъ въ свръзка съ морето.

1. Обявява се конкурсъ за написване на наученъ трудъ изъ областта на българското минало въ свръзка съ морето.
2. Въ конкурса може да вземе участие всеки българинъ.
3. Представениятъ трудъ трѣбва да бѣде написанъ специално за конкурса и непечатанъ по-рано.
4. Трудътъ трѣбва да бѣде представенъ най-късно на 1 декемврий 1930 г. въ Б. Н. М. С. — Варна, ул. „Царь Борисъ“ № 6. Той трѣбва да бѣде написанъ на пишуща машина и да носи мото, а въ отдѣленъ запечатанъ пликъ, скрепенъ съ мотото и приложенъ къмъ работата, да се представи името на автора заедно съ точния му адресъ.
5. За преглеждането на представенитѣ работи ще се състави комитетъ — жури отъ 5 члена, трима отъ които ще се посочатъ отъ Б. Н. М. С., единъ отъ Историко-филологическия факултетъ на държавния университетъ и единъ отъ Министерството на Просвѣтата.
6. За дветѣ най-хубави работи предѣля се по една премия: I — отъ 5,000 лева и II отъ 3,000 лева.
7. Премиранитѣ трудове ще се напечататъ въ сп. „Морски Сговоръ“ или въ отдѣлни книги, въ зависимостъ отъ голѣмината имъ, като авторитѣ имъ си запазватъ правото да ги издадатъ впоследствие отдѣлно.
8. Журито има право да посочи, кои отъ непремиранитѣ работи сѣ добри и да ги препорѣчва за отпечатване въ списанието „Морски Сговоръ“ срещу хонораръ, съгласно правилника на Книжно-просвѣтния отдѣлъ при Б. Н. М. С.
9. Два месеца следъ оповестяването на резултата отъ конкурса представенитѣ и непремирани или неодобрили за отпечатване работи се държатъ на разположението на авторитѣ имъ. Следъ този срокъ тѣ ще бѣдатъ унищожени.
10. Неотговарящитѣ на изброенитѣ по-горе условия работи ще се изключатъ отъ конкурса и ще се оставятъ непрегледани отъ журито.

Варна, 3 априль 1930 год.

Отъ Главното Управителко Тѣло на Б. Н. М. С.

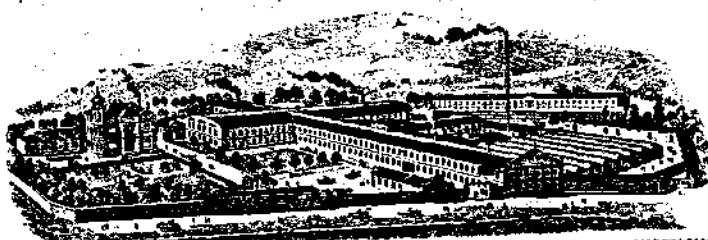
КОЖЕНИ ТРАНСМИСИОННИ РЕМАЦИ

ПЕРГАМЕНТОВИ
ХРОМОВИ

РЕМАЧКИ
САРЪМНИ

10—3

ГЕОРГИ СТЕФАНОВЪ СИНОВЕ
ФАБРИКА ЗА ВЪЛНЕНИ ПЛАТОВЕ — СЛИВЕН
(GEORG STEPHANOFF FILS, SLIVEN (BULGARIE))
FABRIQUE D'ETOFFES EN LAINE, FILATURE ET TISSAGE

ГЕОРГИ СТЕФАНОВЪ СИНОВЕ ФАБРИКА ЗА ВЪЛНЕНИ ВЪ СЛИВЕНЪ ПЛАТОВЕ

Придворни доставчици

Основана въ 1888 год.

Складъ и кантора въ СОФИЯ, ул. „Царь Калоянъ“ № 18
НАЙ-ПЪРВИ НАГРАДИ
отъ Парижъ, Лондонъ, Римъ, Чикаго, Лиежъ и Одеса

За телеграми: СТЕФАНОВИ.

Телефони № 3 и 138.

10—5

МАГАЗИНЪ „ЖЕЛЪЗНА РЖКА“

подъ окръжния съдъ
— гр. РУСЕ —
ул. „Николаевска“ № 22

СИТА:

копринени „Прима“ и ХХХ,
марка ДВЕ КОТВИ, брон-
зови за борати, план-
зихтери и грисмашини,
трансмисионни ости и каиши марка „Хер-
кулесъ“, шорупи за каиши и елеватори,
масленки, чукове воденичарски — марка
„КУМИНЪ“ и „БЪОЛЕРЪ“
калофонъ, гресъ, цилиндрови и минерал-
ни масла, азбестъ, клингеритъ, графитни
набивки и всички други мелничарски и
технически артикули.

3—3

БРАТЯ ГАБРОВСКИ РУСЕ

Дирете табленитѣ и месингови

КРЕВАТИ

отъ русенската фабрика на

БРАТЯ ГАБРОВСКИ

СЪ ЕТИКЕТА НА ФАБРИКАТА.

Пазете се отъ имитации.

4—3

„БЪЛГАРИЯ“ 1-ВО БЪЛГАРСКО
ЗАСТРАХОВАТЕЛНО Д-СТВО
(Основано презъ 1891 г. въ ГР. РУСЕ)

ЗАСТРАХОВА И ПРЕЗАСТРАХОВА

Пожаръ. Животъ. Транспортъ. Нещастни случаи.
Гражданска отговорностъ. Кражба чрезъ взломъ.
Автомобили. Счупване (на витрини, джамове) и др.

„БЪЛГАРИЯ“ е най-старото и първосте-
пено Застрахователно
Дружество въ Царството съ всевъзможна известностъ.

Успѣхътъ и финансовата мощъ на Д-вото
сѣ най-добрата гаранция за обезпечаване интереситѣ
на застрахованитѣ при него.

ГАРАНЦИИ НА ДРУЖЕСТВОТО,

на 31 декемврий 1928 година:

КАПИТАЛЪ, РЕЗЕРВИ и др. Лв. 228,000,682

Годишни постъпления „ 244,000,855

ИЗПЛАТЕНИ ЗАГЪБИ отъ уредяването
на Дружеството „ 750,661,698

Главна Дирекция и седалище на Д-вото
въ гр. РУСЕ — ул. „Александровска“ № 26
съ Дирекция — СОФИЯ за ст. София

Главни представителства въ: Мадридъ, Лондонъ,
Парижъ, Берлинъ,

Агенции: въ всички градове и по-важни селски
центрове на Царството.

Главенъ Директоръ на Дружеството:
Г. ТЕОДОРОВЪ.

4—1

Извършва всѣкакви морски експер-
тизи за смѣтка на BUREAU
VERITAS и за своя смѣтка

Доставя най-доброкачествени, материали уреди и апа-
рати за нуждитѣ на корабитѣ и корабоплаването.

ПОКУПКО-ПРОДАЖБА НА НОВИ И СТАРИ КОРАБИ

Доставчикъ на Българското търговско параходно
д-во, Ромънското дунавско параходно д-во, Приста-
нищната служба, Морската и Дунавската полицейска
служба, Главната дирекция за настаняване на бѣ-
жанцитѣ, Риболовното училище, Районното инже-
нерство по водитѣ, частни рибари, лодкари и пр.

ЦЕНИ ФАБРИЧНИ

Упътвания и съвети при съставяне на поемни усло-
вия, девизи и пр. Контрола и поправка на стари
таква по правилата на бюро Веритасъ.

10—2

БР. М. & АЛ. Д. МАРИНКЪОВИ **СЛИВЕНЪ**

ФАБРИКА ЗА ЧИСТО ВЪЛНЕНИ
ЩРАЙХГАРНИ
модерни платове, брашови сукна, шаяци,
аби, навуша и жакардови одеала;
ЦВИРНОВАНИ
елегантни платове;
КАМГАРНИ
люксови платове.

Телегр. адресъ: МАРИНКЪОВИ * Телефонъ № 6.
10—5

Р. ХР. ЦОНЗАРОВЪ **ЛОМЪ**

Къща основана въ 1908 година за търговия съ
всички видове земледѣлчески уреди и машини.
Винаги на складъ и най-големъ изборъ:
отъ разни обикновени и тракторни плугове „СЛОНЪ“
усъвършенствувани дискови грапи оригинал „СЛОНЪ“
триори „ХАЙДЪ“ марка „ОРЕЛЪ“;
жетвенни машини обикнов. и сноповързвачки „ДИРИНГЪ“
Яриомелки „ДИРИНГЪ“;
трактори „КЕЙСЪ“ и „ДИРИНГЪ“
и много други машини и уреди отъ голѣмъ интересъ
за всѣко модерно земледѣлско стопанство.
10—8

МОРСКОЙ ЖУРНАЛЪ

Ежемесечникъ — издание на каютъ-компанията на
руските морски офицери въ Прага.
Редакторъ: М. СТАХЕВИЧЪ.

Годишенъ абонаментъ 1 доларъ. Писма и пари да
се отправятъ на адресъ:

М. Stachevic, Praha II, Venzidowa 17.
1—1

Братя Теневи — Варна **СКЛАДЪ**

КОЛОНИАЛЪ * ЖЕЛЪЗАРΙΑ
ДЖАМОВЕ * БЕЗИРЪ И ДР.

Телеграфически адресъ: ТЕНЕВИ
Телефонъ № 71.
10—5

„МЕТЕОР“

ОРИГИНАЛНИ АМЕРИКАНСКИ МАСЛА
машинни, цилиндрови и специални автомобилни,
тракторни, турбинни и трансформаторни.
Вазелини и гресове. Индустриални и технически масла.
ВСИЧКИ ВИДОВЕ НАЙ-ХУБАВИ КАЧЕСТВА
ТЪРСЕТЕ НА УМЪРЕНИ ЦЕНИ И ИЗНОСНИ
УСЛОВИЯ ПРИ ЕДИНСТВЕНИТЪ ВНОСИТЕЛИ:
СТЕФАНЪ КИРЧЕВЪ и Со, БУРГАСЪ
КОМАНДИТНО ДРУЖЕСТВО

За телеграми: Кирчевъ

Телефонъ № 101
10—9

ВАСИЛЪ ХР. ПОПОВЪ & СИНЪ

ВАРНА, УЛ. „ПРЕСЛАВСКА“ № 33
СКЛАДЪ НА ВЪЛНЕНИ ПЛАТОВЕ
ДЪРЖАВНИ ДОСТАВЧИЦИ

Винаги на складъ най-добъръ изборъ отъ ан-
глийски и български платове за костюми,
манта, пардесюта, балтони, офицерски трика,
кастори и други.

Цени конкурентни
10—5

Андрей Ивановъ & Синове **ВНОСЪ НА ЖЕЛЪЗАРСКИ,** **ТЕХНИЧЕСКИ И ДР. СТОКИ**

ЛОМЪ

10—8

СНИМКИ ОТЪ МОРЕТО

Ако желаете да имате единъ хубавъ албумъ
съ **100** най-разнообразни художествено сне-
ти и подобрани снимки отъ нашето черномор-
ско крайбрежие, обърнете се на адресъ:

Фото „ЕТЮДЪ“

НА К. А. ТЕРЗИСТОВЕВЪ — ВАРНА

Цена само 300 лева

При сжщото ателие се изработватъ художе-
ствени снимки и се увеличаватъ стари пор-
трети. Ателието разполага съ киноапаратъ и
може да изработва филми отъ какъвто и да
е характеръ.

10—3

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Нашият конкурс за написване на морски разказъ — наградени съ втора премия разкази: а) Кирилъ Христовъ — Брагове; б) Фани Попова-Мутафова. — Обсадата на Несебъръ. 2) Единъ жктъ отъ Варненското пристанище. — Фото „Етюдъ“ на К. А. Терзистоевъ, Варна. 3) Инж. Б. Кжневъ. — Варненското пристанище презъ 1929 год. 4) М. — Великиятъ адмиралъ фонъ Тирпицъ. 5) Сава Н. Ивановъ. — Международното хидрографическо бюро. 6) Въ Созополското пристанище. — Рисунка отъ Ал. Мутафова. 7) Д-ръ П. Д. Скорчевъ. — Етимологичниятъ произходъ на нѣкои морски думи и названия въ нашия простираноденъ говоръ. 8) Резултатътъ отъ нашия конкурсъ между учащата се младежъ. Чомаковъ Любенъ Илиевъ, Бургасъ. — Какъ си представямъ и какво знамъ за морето; Димитровъ Д., Пловдивъ. — Какъ си представямъ морето и какво знамъ за него; Миховъ Минко, Свишовъ. — Значението на морето за народното стопанство; Параходъ „Евдокия“ въ Варненското пристанище — Фото „Етюдъ“ К. А. Терзистоевъ, Варна. Димитрова Зорница Стоянова, Самоковъ. — Морето. 9) Официаленъ отдѣлъ. 10) Морски новини. 11) Морски книгопись.

Нива

СЕДМИЧНО СПИСАНИЕ ЗА КУЛТУРА, ХУДОЖЕСТВО, ЛИТЕРАТУРА И, НАУКА.

Одобрено и препоръчано отъ М-вото на Просвѣтата съ окръжно № 3507 отъ 11 февруарий 1929 г. и отъ Върховния читалищенъ съюзъ съ протоколъ № 9 отъ 18 ноемврий 1928 г. за всички у-ща, общински, градски и селски библиотеки.

НИВА е единственото списание съ най-богато и разнообразно съдържание, въ което участватъ като сътрудници първи наши пасатели, професори, публицисти и професионалисти въ областта на своята материя.

НИВА застъпва всички отдѣли обективно, достъпно, съ данни отъ най-авторитетни източници.

Така въ „Нива“ последователно сж били застъпени отдѣлитѣ: астрономия, авиатика, архитектура, археология, биология, биография на видни и велики хора, география, геология, палеонтология, земледѣлие, стопанство, нови открития, описания на дивни и далечни страни, литература, художество, театръ, кино, спортъ и всички най-нови събития на деня — придружени съ снимки, картини, скици и карикатури.

Списанието, което излиза II година и завършва скоро своето първо полугодие, се радва на подкрепа въ обществото, а появилитѣ се напоследъкъ критики го сочатъ за единственото сериозно илюстрирано списание, което бързо се налага, за да стане необходимо за всѣко семейство.

НИВА излиза въ 16 страници на хубава книга, съ много снимки. Издание на „Книпеграфъ“, неговото редовно излизане е напълно гарантирано.

НИВА, която излиза редовно всѣка седмица, дава годишно точно 52 книжки или 832 страници — голѣма обемна книга, която подвързана е най-ценното съкровище за всѣка домашна и обществена библиотека.

Ония, които си купуватъ списанието чрезъ вестникопродавачитѣ, заплащатъ всѣка книжка по 5 лева.

А ето облагоитѣ на ония, които сж станали и желаятъ да станатъ абонати:

„Нива“ годишно дава по нѣколко ценни премии въ произведения на наши автори, най-люксоно издадени, репродукции отъ картини на наши художници, географски карти, илюстрирани албуми, атлази, алманаси и пр.

Втората година „Нива“ продължава да дава на всички свои новозаписали се абонати следнитѣ безплатни премии:

„Еленово Царство“ — драматическа легенда отъ талантливия български писателъ *Георги Райчевъ*, издадена най-люксоно съ цвѣтни илюстрации отъ проф. Ст. Баджевъ, която отдѣлно за неабонати струва 50 лева.

Географска картинна карта на България отъ известния картографъ Д. Парчевъ, одобрена отъ Министерството на народното просвѣщение съ № 489 отъ 31. I. 1924 г.

Третата премия — за второто полугодие.

Тритѣ премии, които струватъ около 150 лева, правятъ списанието „Нива“ за неговитѣ абонати действително най-евтиното у насъ.

Записванията на сп. „Нива“, съ получаване веднага на първитѣ две излѣзли вече премии, продължава.

Всички ония, които желаятъ, могатъ да се запишатъ за II годишнина на „Нива“ за 6 месеци — 100 лева или за година 200 лева предплатени.

Всичко се изпраща на адресъ: сп. „НИВА“, София.

Редакцията и администрацията на „Нива“ се помѣщаватъ на ул. Графъ Игнатиевъ 11, София. Телефонъ 3655.